

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра обліку та оподаткування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«ОБЛІК ТА ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВА РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ»

Студентки 2 курсу, 2м групи,
спеціальності 071 «Облік і
оподаткування»,
спеціалізації «Облік,
оподаткування та оцінювання
в бізнесі»

Судики Олени
Вадимівни

Науковий керівник
кандидат економічних наук,
доцент

Уманців Галина
Вікторівна

Гарант освітньої програми
доктор економічних наук,
професор

Бенько Микола
Миколайович

Київ 2019

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВА РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ.....	6
1.1 Економічна сутність та класифікація доходів.....	6
1.2 Концептуальні засади обліку та оподаткування доходів підприємства роздрібної торгівлі.....	10
Висновки за розділом 1.....	18
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ НА ТОВ «МАКСІ-РЕНТ».....	20
2.1. Фінансовий облік та оподаткування доходів підприємства роздрібної торгівлі.....	20
2.2. Відображення у звітності доходів торговельного підприємства.....	25
2.3. Облік доходів в управлінні підприємством.....	28
Висновки за розділом 2.....	34
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВА НА ТОВ «МАКСІ-РЕНТ».....	36
3.1. Напрями і заходи удосконалення обліку доходів підприємства роздрібної торгівлі.....	36
3.2. Удосконалення обліку доходів підприємства роздрібної торгівлі за умов застосування інформаційних систем і технологій.....	41
Висновки за розділом 3.....	47
ВИСНОВКИ.....	49
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	53
ДОДАТКИ.....	59

ВСТУП

Актуальність теми. Торговельні підприємства в Україні функціонують в жорстких умовах конкурентного середовища, тому вони повинні докладати максимум зусиль для втримання своїх позицій. Це зумовлює необхідність у раціональній побудові системи обліку товарів підприємств роздрібної торгівлі. Метою ведення обліку операцій з продажу товарів у роздрібній торгівлі є інформаційне забезпечення управління про отримані доходи та втрачені можливості торговельного підприємства; формування фінансових результатів, оцінювання доцільності та ефективності передбачених заходів з активізації продажу, забезпечення можливості планувати збільшення величини доходів, контроль за операціями з продажу товарів.

Питанням обліку доходів підприємства приділяли достатньо уваги як вітчизняні, так і зарубіжні вчені. Проте ці питання настільки широкі, що були й залишаються актуальними для багатьох наукових пошуків. Питання, пов'язані з проблемами обліку доходів підприємства та перспективами їх вирішення в Україні, знайшли певне відображення у роботах Чумаченка, С. Голова, С. Деньги, Т.Г. Камінської, Н. [17] В. Лагодієнко та А. О. Кितिці [29], В. Ластовецького, Т. Маренич, С. Михалевич, В. Московського, В.В. Полянка та Н.Ю. Діденка [47] та інших. Проте, вагомі здобутки вітчизняних та зарубіжних науковців не набули широкого впровадження в практичній діяльності підприємств роздрібної торгівлі.

Мета та завдання дослідження. Метою роботи є теоретичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення обліку та оподаткування доходів підприємства роздрібної торгівлі.

Визначена мета обумовила вирішення наступних завдань:

- ✓ уточнити економічну сутність, класифікацію доходів;
- ✓ розглянути концептуальні засади обліку доходів підприємства роздрібної торгівлі;

- ✓ запропонувати напрями і заходи удосконалення обліку та оподаткування доходів підприємства роздрібної торгівлі;
- ✓ розкрити відображення у звітності доходів підприємства роздрібної торгівлі;
- ✓ управлінський облік доходів підприємства роздрібної торгівлі;
- ✓ уточнити суть та значення управління доходами в процесі прийняття управлінських рішень підприємства роздрібної торгівлі;
- ✓ проаналізувати існуючі варіанти організації обліку доходів підприємства роздрібної торгівлі в інформаційних системах та технологіях, розробити пропозиції щодо їх удосконалення.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та практичні аспекти обліку та оподаткування доходів підприємства роздрібної торгівлі.

Об'єктом дослідження є процес обліку та оподаткування доходів підприємства роздрібної торгівлі.

Інформаційною базою наукового дослідження є первинна документація, реєстри обліку, звітність базового підприємства, нормативно-правові акти, статистичні матеріали Державного комітету статистики України, аналітичні записки міністерств.

Методологічною основою наукової роботи є сукупність методів і прийомів, які використовувалися в процесі дослідження, а саме методи: теоретичного узагальнення – для розкриття сутності і змісту доходу як економічної категорії та для визначення загальних положень та тенденцій розвитку обліку доходів підприємства роздрібної торгівлі; порівняння – для розмежування понять та критичного аналізу різних поглядів науковців на досліджувані проблеми, а також для зіставлення відповідних положень національних П(с)БО та МСФЗ; синтезу – у формуванні підходів щодо обліку доходів в системі управління господарюючих суб'єктів; індукції – для формування конкретного судження про стан обліку доходів підприємства роздрібної торгівлі при дослідженні теоретичних та методологічних

положень; дедукції – при дослідженні загальних правил і принципів відображення в обліку доходів.

Практичне значення одержаних результатів полягає в розробці та обґрунтуванні конкретних пропозицій щодо удосконалення існуючої системи обліку доходів підприємства роздрібної торгівлі з використанням сучасних інформаційних систем і технологій в управлінні підприємством.

Апробація. Основні результати дослідження пройшли апробацію шляхом висвітлення у науковій статті «Організація обліку доходів на підприємствах роздрібної торгівлі».

Структура і обсяг роботи. Робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВА РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ

1.1. Економічна сутність та класифікація доходів

Торговельна діяльність це самостійна діяльність юридичних осіб і громадян із здійснення купівлі та продажу товарів народного споживання з метою отримання прибутку. Торговельна діяльність може здійснюватися у сферах роздрібної та оптової торгівлі, а також у торгово виробничій (громадське харчування) сфері.

Роздрібна торгівля здійснюється через магазини (продовольчі, непродовольчі, спеціалізовані, універмаги, універсами, торгові комплекси тощо), дрібно-роздрібну мережу (палатки, кіоски, ятки, павільйони, торгові автомати), пересувну мережу (автомагазини, авторозвозки, лавки-автопричепи, візки, розноски, столики). В роздрібній торгівлі товари реалізуються, як правило, кінцевому споживачеві — населенню [1].

Торговельна діяльність повинна здійснюватися із дотриманням встановлених вимог, зокрема:

- забезпечення прав споживачів;
- наявність цінників, документів, що підтверджують якість товарів, тощо;
- дотримання санітарних вимог;
- наявність контрольних вагів та інших засобів вимірювальної техніки;
- дотримання термінів зберігання товарів;
- дотримання правил продажу відповідних товарів;
- при розрахунках з покупцями має бути забезпечена достатня кількість розмінної монети, приймання зношених купюр та ін.

Роздрібна торгівля є сферою господарської діяльності з продажу товарів та послуг на підставі усних або письмових договорів купівлі-продажу

(ст.698. «Договір роздрібної купівлі-продажу» ЦКУ) безпосередньо кінцевим споживачам для їх власного некомерційного використання [32]. Основним завданням підприємств роздрібної торгівлі в умовах посилення конкуренції на споживчому ринку товарів і послуг за умов залучення і розширення контингенту клієнтів і їх грошових доходів є вдосконалення організації продажу товарів і підвищення якості обслуговування покупців. Перед початком діяльності підприємств роздрібної торгівлі їм необхідно мати [33]:

- для торгівлі деякими товарами
- ліцензії або їх копії, затверджені відповідним органом, який видав ліцензію;
- документи на товар (сертифікат якості, відповідності, документи, які засвідчують передачу права власності на товар тощо);
- реєстратор розрахункових операцій (РРО) у стаціонарних приміщеннях або розрахункову книжку (РК);
- договір оренди приміщення (при потребі).

Дохід – поширене, часто застосовуване та в той же час надзвичайно багатозначне поняття, що вживається у різноманітних значеннях.

Методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про доходи підприємства та порядок її розкриття у фінансовій звітності визначає Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» [32]. Згідно з міжнародними та національними стандартами бухгалтерського обліку (дод. 3), термін «дохід» означає збільшення економічної вигоди протягом звітного періоду або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу, за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена.

Тобто, доходи покривають зобов'язання, які виникають одночасно з витратами, понесеними у зв'язку з отриманням цих доходів, і збільшують капітал. У разі, коли доходів вистачає тільки на покриття таких зобов'язань, а на збільшення капіталу ні, прибуток відсутній. Отже, не будь-яке надходження активів визначається доходом, і не будь-які доходи

передбачають прибутки. Визначення поняття «дохід» в працях відомих вчених подано в табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Тлумачення економічної сутності категорії «дохід» у сучасній науковій літературі

Джерело 1	Визначення 2
Бутинець Ф.Ф. [1]	Як економічна категорія дохід (виручка) є потоком грошових коштів та інших надходжень за певний період, отриманий від продажу продукції, товарів, робіт, послуг.
Волков О. [3]	Дохід підприємства – це приріст суми грошей над їх витратами на спожиті в процесі виробництва засоби, який отримує підприємство від реалізації новоствореної вартості
Камінська Т.Г. [18]	Доходами організації визнаються збільшення економічних вигод протягом звітного періоду внаслідок надходження активів і / або підвищення їх вартості, і / або зменшення зобов'язань, які приводять до збільшення капіталу організації, за винятком внесків власників.
Біла О.Г. [2]	Грошові надходження від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – це загальний дохід від основної діяльності підприємства, його внесок у валовий внутрішній продукт країни
В.К. Складенко [55]	дохід – виручка від реалізації товарів, робіт, послуг як власного виробництва, так і раніше придбаних
Н.М. Ткаченко [61]	дохід підприємства утворюється з виручки за реалізовану продукцію, товари, роботи, послуги після вирахування матеріальних витрат

Джерело: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/7_ukr/163.pdf

У сучасній західній і вітчизняній науковій літературі дохід, окрім зазначених вище положень, розглядається також і як одна з центральних величин у теорії оподаткування та податковому законодавстві. Так, для цілей оподаткування дохід трактується як надходження, що виникають на основі процесу ціноутворення, з урахуванням відповідних понесених затрат у розрізі окремих джерел (форм) доходу або його суб'єктів [48].

Отже, з вище наведеного можна зробити висновок, що дохід – це грошові надходження за певний період, отриманий від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг.

Вагомим питанням є класифікація доходів. Їх є декілька, що відрізняються за окремими ознаками. Класифікація доходів за Міжнародними стандартами включає такі складові:

- доходи, що отримані від реалізації готової продукції
- доходи від надання послуг чи виконання робіт;
- проценти, роялті та дивіденди.

Проте, у вітчизняній практиці доходи характеризуються наступним чином:

- звичайні доходи (доходи, отримані від поточної господарської діяльності, що передбачена в статуті підприємства);
- доходи, отримані від надзвичайної діяльності (наприклад сплачені штрафи, пені, неустойки тощо);
- фінансові доходи, що включають дивіденди та проценти.

Класифікація отриманих доходів в Україні законодавчо регулюється в п.7 П(С)БО 15 “Дохід”. Відповідно до цього стандарту доходи, що визнані класифікуються у обліку в розрізі таких груп:

- дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);
- інші операційні доходи;
- фінансові доходи;
- інші доходи;
- надзвичайні доходи (рис. 1.1).

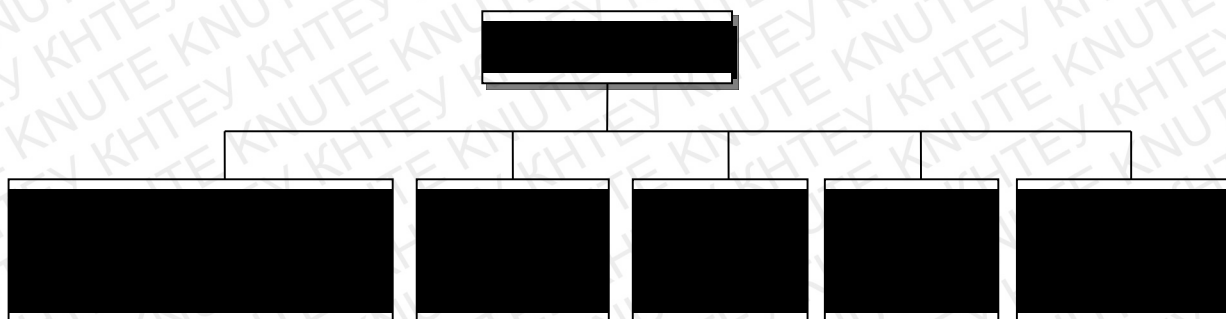

Рис. 1.1. Класифікація визнаних доходів згідно П(С)БО 15 “Дохід”

Джерело: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>

Класифікація доходів підприємства здійснюється за різноманітними ознаками, залежно від мети, для досягнення якої необхідна інформація про отримані доходи. В залежності від мети визнання доходу та формулювання його суми він ділиться на: дохід від реалізації продукції та інших активів, що придбані з метою перепродажу; дохід, який отримано від надання послуг; дохід, що отримано від споживання активів підприємства фізичними та юридичними особами, наслідком яких є отримання процентів, дивідендів, роялті (рис. 1.2).

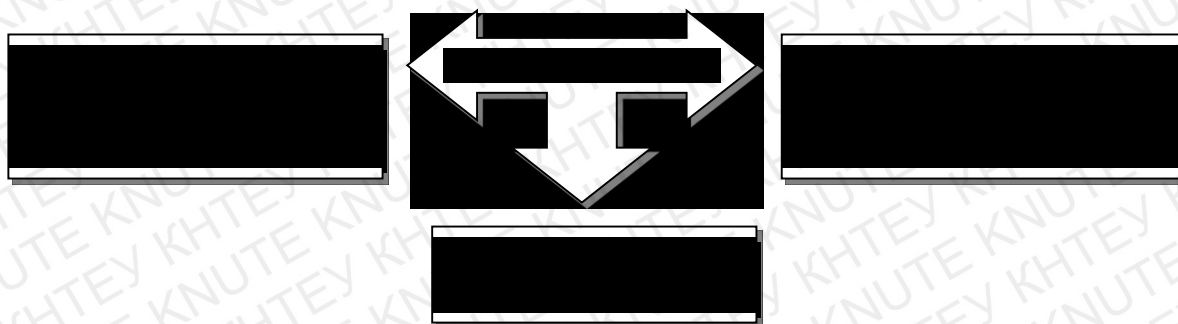

Рис. 1.2. Класифікація доходу відповідно до мети визначення його суми та умов визнання

Джерело: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>

Таким чином, дохід – це грошові надходження за певний період, отриманий від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг. Щодо класифікації доходів в бухгалтерському обліку вона чітко визначена. Від того, яку прийняти облікову політику підприємства, залежить класифікація доходів та прийняті управлінські рішення.

1.2. Концептуальні засади обліку та оподаткування доходів підприємства роздрібної торгівлі

Отримання позитивних фінансових результатів є найбільш важливим економічним питанням для підприємства, оскільки важкий фінансовий стан може спричинити відсутність у підприємства ключового показника – прибутку, а отже, до відсутності засобів для розвитку, його

неплатоспроможності, а потім і до банкрутства. Одним із чинників впливу на особливості формування та обліку доходу виступає нормативно-правова база.

На нормативно-правовій базі, методичних рекомендаціях та інструктивних матеріалах побудована і існує система обліку і оподаткування діяльності підприємства. Огляд нормативної бази на нормативних документах з обліку та оподаткування доходів підприємства роздрібної торгівлі наведено в табл. 1.3. та в дод. В.

Таблиця 1.3

Нормативні документи, щодо регулювання обліку та оподаткування доходів підприємства роздрібної торгівлі

№ п/п	Документ	Характеристика
1	2	3
1	Конституція України від 28.06.96 № 254к/96-ВР [1]	Основний закон України
2	Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-5 [3]	Містить перелік податків та зборів, їх платники
3	Господарський кодекс України від 16.01. 2003 р. № 436-4 [2]	Встановлює правові основи господарської діяльності
4	Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 р. №996-14 [5]	Демонструє основні принципи, організацію бухгалтерського обліку та фінансової звітності, перелік затверджених документів бухгалтерського обліку
5	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 „Загальні вимоги до фінансової звітності” [7]	Показує формування та зміст звіту про фінансові результати, вказуючи умови для розкриття змісту статей
6	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 „Дохід” від 29.11. 1999 р. №290 [8]	Відображення методології формування доходів та їх відображення в бухгалтерському обліку та складання на їх основі фінансової звітності

Джерело: https://studopedia.com.ua/1_176224_zakonodavcho-normativna-baza-organizatsii-obliku-dohodiv.html

Існуюча система бухгалтерського обліку та економічного оподаткування за доходами на підприємствах роздрібної торгівлі не може повністю існувати без відповідного їхнього нормативно-правового забезпечення. Дане забезпечення формувалось протягом багатьох років існування нашої держави і перебуває на етапі виникнення постійних змін, які відбуваються разом із політичними, економічними, інтеграційними, соціальними та багатьма іншими чинниками. Організація нормативно-

правового забезпечення облікового та контрольного процесів є дуже потрібною функцією стосовно обліку доходів та відповідно процесів його організації. Основою такого забезпечення стає відповідна документація та її компоненти у вигляді нормативно-довідкової інформації.

Проблеми нормативно-правового забезпечення обліку та оподаткування в Україні досліджували багато вчених. Проте багато проблем обліку, оподаткування на підприємствах роздрібної торгівлі ще потрібно вирішити, тому що це пов'язано з різними причинами. Науковці не повною мірою приділяють увагу глибокому всеохоплюючому аналізу існуючій зараз нормативно-правовій базі обліку та її порівнянню з минулою, виявленню неузгодженостей, які виникають у процесі використання нормативно-правових актів з обліку та оподаткування доходів підприємств роздрібної торгівлі.

Нормативне забезпечення обліку і оподаткування – це сукупність нормативно-правових актів найвищих гілок влади у державі, Міністерства фінансів України, інших міністерств та відомств та кожного окремого підприємства, які дають змогу повноцінно функціонувати та стрімко розвиватися бухгалтерському обліку, фінансовій звітності й економічному оподаткування в Україні.

До основних видів нормативно-правового забезпечення обліку і оподаткування доходів підприємств відносять: Податковий Кодекс України [45], Цивільний Кодекс України [47], Закон України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” [46], Наказ про облікову політику підприємства, Укази Президента України; постанови і рішення Кабінету Міністрів України; накази, постанови, розпорядження, листи, роз'яснення міністерств та відомств; графіки документообігу, графіки виконання обліково-звітних та контрольно-ревізійних робіт.

На наш погляд, нормативно-правова база економічного оподаткування в Україні не широко розглядається, на відміну від нормативно-правової бази фінансової звітності.

Отже, потрібно зауважити, що у нас на даний час найвищий державний рівень повільним темпом викорінює систему корупції, яка формувалась на протязі довгих років та певною мірою зростає зацікавленість у ефективному і якісному державному економічному контролі, тому що це створить стимул для побудови могутньої держави.

За нашими спостереженнями на даний момент існує потреба у покращенні та збільшенні ефективності системи державного фінансового оподаткування, розвитку оподаткування на новому етапі, тобто здійсненні оподаткування за дотриманням послідовності здійснення реформ у сфері економіки та відсотком їх виконання, поліпшення умов шляхом зростання витрат на проведення оптимізації структури внутрішньогосподарського оподаткування і підтримки його в належному стані протягом [36, с. 206].

Зазначимо, що методологічні засади формування в бухгалтерському обліку підприємств торгівлі регламентуються національними Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» [8], 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [9].

Згідно з П(с)БО № 15 (п.4) доходи – це збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які приводять до зростання власного капіталу, за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників. Не визнаються доходами: суми податків на додану вартість, акцизів, інших податків і обов'язкових платежів, що підлягають перерахуванню до бюджету й позабюджетних фондів; сума надходжень за договором комісії, агентським та іншим аналогічним договором на користь комітента тощо; сума попередньої оплати продукції (товарів, робіт, послуг); сума авансу в рахунок оплати продукції (товарів, робіт, послуг); сума завдатку під заставу або на погашення позики, якщо це передбачено відповідними угодами; надходження, що належать іншим особам [8].

Таке визначення не суперечить МСБО 18 «Дохід» і тому можуть бути використані при розробленні подальших схем формування відповідних

показників звіту про фінансові результати. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку визначають дохід як валове надходження економічних вигод протягом певного періоду, яке виникає в ході звичайної діяльності, коли власний капітал зростає в результаті цього надходження, а не в результаті внесків учасників капіталу.

МСФЗ 15 - метою цього стандарту є встановлення принципів, які підприємство повинно застосовувати, щоб повідомляти користувачам фінансової звітності корисну інформацію про природу, величину, час та невизначеність доходів і грошових потоків, що виникають внаслідок договору з клієнтом.

Склад доходів, в залежності від видів діяльності підприємства, визначено НП(С)БО І «Загальні вимоги до фінансової звітності» [9]. Перелік і склад доходів від реалізації, зважаючи на їх особливість, варто поділити на: доходи від реалізації готової продукції; доходи від реалізації товарів; доходи від надання послуг (виконання робіт).

Особливість визнання доходів від реалізації продукції (товарів, інших активів) відповідно П(С)БО 15 «Дохід» має відповідати наступним умовам:

- покупцеві передані ризики та вигоди, пов'язані з правом власності на продукцію (товар, інший актив);
- підприємство надалі не здійснює управління та контроль за реалізованою продукцією (товарами, іншими активами);
- сума доходу (виручка) може бути достовірно визначена;
- є впевненість, що в результаті операції відбудеться збільшення економічних вигід підприємства;
- витрати, пов'язані з цією операцією, можуть бути достовірно визначені [8].

Дохід відображається в бухгалтерському обліку в сумі справедливої вартості активів, що отримані або підлягають отриманню.

Перелік інших операційних доходів наведений в П(С)БО 15 «Дохід» [8].

Доходом від участі в капіталі є дохід, отриманий від інвестицій в асоційовані, дочірні або спільні підприємства, облік яких ведеться методом участі в капіталі.

Перелік і склад фінансових доходів регулюється НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» і підприємству необхідно визначатись із складом доходів, які виникають у результаті використання активів підприємства іншими сторонами. Фінансові доходи можуть виникати в результаті інвестицій (участі в капіталі інших підприємств) в асоційовані, спільні та дочірні підприємства. Також фінансові доходи підприємство може одержувати у вигляді процентів, відсотків, роялті, які відповідно до П(С)БО 15 «Дохід» мають особливий порядок визнання: проценти визнаються у тому звітному періоді, до якого вони належать, виходячи з бази нарахування та строку користування відповідними активами; роялті визнаються за принципом нарахування згідно з економічним змістом відповідної угоди; дивіденди визнаються у періоді прийняття рішення про їх виплату [9].

Доходи, які виникають у процесі звичайної діяльності, але не пов'язані з фінансовою діяльністю підприємства відносяться до інших доходів, перелік і склад яких підприємство встановлює відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Доходи майбутніх періодів є особливим видом доходів, що зумовлює необхідність ще одного елемента облікової політики підприємства, такого як організація їх обліку та порядок зарахування до складу доходів звітних періодів. Доходи майбутніх періодів - це надходження у вигляді попередніх платежів, зарахування яких до складу доходів підприємства має відбуватися у подальших періодах, у міру їх настання. В результаті одержання таких платежів у підприємства на балансі виникають зобов'язання, які втрачають силу в міру їх виконання. Тому, відповідно до п.6 П(С)БО 11 «Зобов'язання», доходи майбутніх періодів є одним із видів зобов'язань підприємства. Разом з тим, доходи майбутніх

періодів можна визнати доходами відповідно до п.5 П(С)БО 15 «Дохід», оскільки є збільшення активів у вигляді надходження виручки і оцінка доходу не тільки може бути достовірно визначена, а вже є визначеною [8].

До доходів майбутніх періодів відносять: доходи у вигляді одержаних авансових платежів за здані в оренду основні засоби і інші необоротні активи (авансові орендні платежі); передплата на газети, журнали, періодичні та довідкові видання; виручка від продажу квитків транспортних і театральньо-видовищних підприємств; абонентна плата за користування засобами зв'язку тощо [8].

Так, визначення доходу, як об'єкта бухгалтерського обліку, наданого у Концептуальній основі складання та подання фінансових звітів у міжнародних та національних стандартах бухгалтерського обліку, наведемо у табл. 1.4.

Так, як до діяльності підприємства відноситься не лише дохід від реалізації, а й інший операційний дохід, тому наступна частина питання буде присвячена висвітленню саме цього виду доходу [45, с. 244].

Розглядаючи висвітлення даної проблеми в спеціальній літературі (дод. В). ми бачимо багато наукових точок зору.

Таблиця 1.4

Визначення доходу, як об'єкта бухгалтерського обліку

Джерело	Визначення доходу
1	2
Концептуальна основа (Framework) складання та подання фінансових звітів	Збільшення економічних вигод протягом облікового періоду у вигляді надходження або збільшення активів чи зменшення власного капіталу, окрім випадків, пов'язаних із внесками учасників капіталу.
Рада з розробки стандартів фінансового обліку США (FASB)	Дохід – це притік активів господарської одиниці або погашення його кредиторської заборгованості (або комбінації одного та другого) в результаті поставки або виробництва товарів, надання послуг або інших операцій, що становлять основу діяльності суб'єкта.

Американська бухгалтерська асоціація (ААА)	Дохід – це грошове визначення сукупності продуктів або послуг, які передані підприємством своїм покупцям протягом деякого періоду часу.
--	---

Продовження таблиці 1.4

1	2
МСБО 18 «Дохід»	Дохід від основної діяльності – валове надходження економічних вигод протягом певного періоду, яке виникає у ході звичайної діяльності підприємства, коли власний капітал зростає в результаті цього надходження, а не в результаті внесків учасників капіталу.
П(с)БО 3 «Звіт про фінансові результати» пункт 4.	Доходи - збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (крім зростання капіталу за рахунок внесків власників) за звітний період.

Джерело: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2016/february/issue-14/article-15639.html>

Так, Стахова О.І.[61] у своїй роботі розкриває особливості торговельної діяльності та їх вплив на організацію обліку, його документальне оформлення; формування облікової інформації в частині товарних запасів, що повинна знайти своє відображення в обліковій політиці підприємства. Надає рекомендації щодо удосконалення обліку реалізації товарів на підприємствах роздрібної торгівлі.

Авторами Кашена Н.Б. та Носач Н.М. [49] визначено сутність торговельної діяльності і операцій з продажу товарів. З огляду на їх особливості з'ясовано завдання організації обліку реалізації товарів в роздріб. Розглянуто практичні проблеми обліку товароруху. Дано рекомендації щодо удосконалення обліку реалізації товарів в підприємствах торгівлі.

В.М. Коломієць [16] у своїй роботі дослідив порядок синтетичного та аналітичного обліку доходів. Вініс пропозиції щодо організація аналітичного обліку доходів від реалізації товарів та вирахувані з них.

Зважаючи на значний доробок внесений багатьма авторами, облік доходів на підприємствах роздрібної торгівлі залишається до кінця не

дослідженням в частині забезпечення управління продажами товарів і підприємства роздрібною торгівлі в цілому гнучкою інформаційною базою у вигляді проаналізованих аналітичних даних для прийняття ефективних і своєчасних управлінських рішень, пов'язаних з: плануванням маркетингової діяльності; раціональною організацією з продажу товарів; системою бухгалтерського обліку доходів, яка повинна бути побудована таким чином, щоб сприяти прийняттю обґрунтованих управлінських рішень; контролем за здійсненням діяльності підприємства з продажу товарів; мотивацією працівників, зайнятих продажами товарів до ефективного виконання своїх функцій.

Узагальнення результатів дослідження економіко-правового аналізу та огляду нормативної бази і спеціальної літератури щодо сутності доходів підприємства роздрібною торгівлі дозволило зробити певні висновки:

- дохід виступає показником господарської діяльності підприємства;
- існуюча класифікація доходів не повністю відповідає вимогам ринкової економіки;
- основним недоліком обліку доходів підприємства роздрібною торгівлі виступає проблема формування єдиної інформаційної загальнодержавної бази норм і нормативів для обліку та оподаткування за доходами суб'єкта господарювання. Ще однією не менш важливою проблемою є проблема рівня відповідальності обліково-аналітичної системи підприємства роздрібною торгівлі, що стосується його доходів чинному законодавству з обліку та оподаткування враховуючи мету та завдання відповідного підприємства.

Висновки за розділом 1

Дослідження теоретичних основ обліку та оподаткування доходів підприємства роздрібною торгівлі дало можливість зробити наступні висновки:

Торговельна діяльність це самостійна діяльність юридичних осіб і громадян із здійснення купівлі та продажу товарів народного споживання з метою отримання прибутку. Торговельна діяльність може здійснюватися у сферах роздрібної та оптової торгівлі.

Роздрібна торгівля здійснюється через магазини (продовольчі, непродовольчі, спеціалізовані, універмаги, універсами, торгові комплекси тощо), дрібно-роздрібну мережу (палатки, кіоски, ятки, павільйони, торгові автомати), пересувну мережу (автомагазини, авторозвозки, лавки-автопричепи, візки, розноски, столики). В роздрібній торгівлі товари реалізуються, як правило, кінцевому споживачеві — населенню.

Дохід – це грошові надходження за певний період, отриманий від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг. Від того, яку прийняти облікову політику підприємства, залежить класифікація доходів та прийняті управлінські рішення.

Проблеми нормативно-правового забезпечення обліку та оподаткування в Україні досліджували багато вчених. Проте багато проблем обліку, оподаткування на підприємствах роздрібної торгівлі ще потрібно вирішити, тому що це пов'язано з різними причинами. Науковці не повною мірою приділяють увагу глибокому всеохоплюючому аналізу існуючій зараз нормативно-правовій базі обліку та її порівнянню з минулою, виявленню неузгодженостей, які виникають у процесі використання нормативно-правових актів з обліку та оподаткування доходів підприємств роздрібної торгівлі.

Зважаючи на значний доробок внесений багатьма авторами, облік доходів на підприємствах роздрібної торгівлі залишається до кінця не дослідженим в частині забезпечення управління продажами товарів і підприємства роздрібної торгівлі в цілому гнучкою інформаційною базою у вигляді проаналізованих аналітичних даних для прийняття ефективних і своєчасних управлінських рішень, пов'язаних з: плануванням маркетингової діяльності; раціональною організацією з продажу товарів; системою

бухгалтерського обліку доходів, яка повинна бути побудована таким чином, щоб сприяти прийняттю обґрунтованих управлінських рішень; контролем за здійсненням діяльності підприємства з продажу товарів; мотивацією працівників, зайнятих продажами товарів до ефективного виконання своїх функцій.

РОЗДІЛ 2

СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ НА ТОВ «МАКСИ-РЕНТ»

2.1. Фінансовий облік та оподаткування доходів підприємства роздрібною торгівлі

Для ведення бухгалтерського обліку доходів, зокрема від операційної діяльності, ТОВ «МАКСИ-РЕНТ» використовує весь 7 клас стандартного плану рахунків.

Для узагальнення інформації про доходи від реалізації готової продукції, товарів, робіт і послуг, а також про суму знижок, наданих покупцям, та про інші вирахування з доходу підприємство використовує рахунок 70 «Доходи від реалізації», який має такі субрахунки:

- 701 «Дохід від реалізації готової продукції»;
- 702 «Дохід від реалізації товарів»;
- 703 «Дохід від реалізації робіт і послуг»;
- 704 «Вирахування з доходу».

За кредитом субрахунків 701—703 відображається збільшення (одержання) доходу, за дебетом — належна сума непрямих податків (акцизного збору, податку на додану вартість та інших, передбачених законодавством); результат зміни резервів незароблених премій (у страхових організаціях); та списання у порядку закриття на рахунок 79 «Фінансові результати».

На субрахунку 701 «Дохід від реалізації готової продукції» узагальнюється інформація про доходи від реалізації готової продукції.

На субрахунку 702 «Дохід від реалізації товарів» узагальнюють інформацію про доходи від реалізації товарів.

На субрахунку 703 «Дохід від реалізації робіт і послуг» узагальнюють інформацію про доходи від реалізації робіт і послуг[14].

Аналітичний облік доходів від реалізації ведеться за видами (групами) продукції, товарів, робіт, послуг, регіонами збуту та/або іншими напрямками, визначеними підприємством.

На субрахунку 704 «Вирахування з доходу» за дебетом відображаються суми надходжень за договорами комісій, агентськими та іншими аналогічними договорами на користь комітентів, принципалів, сума наданих після дати реалізації знижок покупцям, вартість повернених покупцем продукції та товарів та інші суми, що підлягають вирахуванню з доходу. За кредитом субрахунку 704 відображається списання дебетових оборотів на рахунок 79 "Фінансові результати"[14].

Для контролю за доходами, витратами та фінансовими результатами діяльності підприємства і аналізу цих результатів, крім узагальнених даних на синтетичних рахунках 70 «Доходи від реалізації», 90 «Собівартість реалізації», 74 «Інші доходи» та на інших рахунках, необхідні деталізовані дані про фінансові результати діяльності підприємства, які можна отримати лише з належно організованого аналітичного обліку. Наприклад, підприємство реалізує різні товари і необхідно визначати фінансові результати за кожним її видом. Для цього пропонуємо відкривати субрахунки другого порядку, наприклад:

- дохід від реалізації товарів юридичним особам 702.1,
- дохід від реалізації товарів фізичним особам 702.2 тощо.

Первинними документами, що підтверджують наявність доходів від реалізації є: прибутковий касовий ордер; виписка банку; рахунок-фактура; товарно-транспортна накладна; вимога-накладна на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів та ін. Бухгалтерські проведення з обліку доходів від реалізації готової продукції (товарів, робіт, послуг) на ТОВ «МАКСІ-РЕНТ» (табл.. 2.1.)

Таблиця 2.1

Бухгалтерські проведення відображення доходів на ТОВ «МАКСІ-РЕНТ»

Зміст господарських операцій	Типова креспонденція згідно нормативних документів		Кореспонденція рахунків базовому підприємстві		Сума, грн.
	Дт	Кт	Дт	Кт	
Відображено виручку від реалізації готової продукції	36	701	36	701	120000
Відображено нарахування ПДВ:	701	641	701	641	20000
Відображення ПДВ у разі отримання попередньої оплати:	643	641	643	641	10000
Відображення ПДВ у разі відвантаження попередньо оплаченої продукції:	701	643	701	643	10000
Списання виробничої собівартості готової продукції (за обліковими цінами):	901	26	901	26	92000
Визнано дохід від реалізації на суму одержаних грошових коштів	30	701 - 703	30	701 - 703	120000
Визнано дохід від реалізації на суму одержаних у безготівковій формі грошових коштів	31	701 - 703	31	701 - 703	120000
Виставлено вексель на суму визнаного доходу від реалізації для забезпечення заборгованості покупцем	34	70	34	70	56000
Визнано дохід від реалізації готової продукції (товарів, робіт, послуг) іншим дебіторам	37	701 - 703	37	701 - 703	48000
Визнано дохід від погашення кредиторської заборгованості перед постачальниками та підрядниками шляхом реалізації	63	70	63	70	140000
Визнано дохід від реалізації готової продукції (товарів, робіт, послуг) від погашання заборгованості з оплати праці у натуральній формі.	66	701 - 703	66	701 - 703	24000
Віднесення до складу доходу поточного періоду доходи майбутніх періодів, одержаних від реалізації готової продукції (товарів, робіт, послуг)	69	701 - 703	69	701 - 703	6000

Джерело: розроблено автором

Узагальнення інформації про інші доходи від операційної діяльності ТОВ «МАКСІ-РЕНТ» у звітному періоді, крім доходу (виручки) від реалізації

продукції (товарів, робіт, послуг) ведеться на рахунку 71 «Інший операційний дохід». У складі інших операційних доходів відображаються всі інші доходи, не пов'язані з реалізацією готової продукції (товарів, робіт, послуг), до яких, зокрема, належать:

- дохід від операційної оренди активів;
- пеня, штрафи, які визнані боржником або щодо яких отримано рішення судових органів про стягнення;
- доходи від відшкодування раніше списаних активів;
- дохід від списання кредиторської заборгованості, що виникла під час операційного циклу, після закінчення строку позовної давності;
- одержані гранти, асигнування та субсидії;
- інші доходи від операційної діяльності.

За кредитом рахунка 71 «Інший операційний дохід» відображається збільшення (одержання) доходу, за дебетом — суми непрямих податків (податку на додану вартість, акцизного збору та інших зборів (обов'язкових платежів)) та списання в порядку закриття на рахунок 79 "Фінансові результати".

Узагальнення даних про інші операційні доходи при журнальній формі обліку здійснюється у журналі 6.

Аналітичний облік інших операційних доходів ведеться за видами доходів та іншими напрямками, визначеними Товариством.

Первинними документами для накопичення даних про інші операційні доходи є рахунки-фактури, товарно-транспортні накладі, платіжні вимоги, акти інвентаризації, ПКО, виписки банку, довідки та розрахунки бухгалтерії (табл..2.2).

Для удосконалення системи обліку доходів компанії, в подальшому, необхідним є створення спеціальних форм первинних документів і бухгалтерських реєстрів в цілях відособленого обліку, а також розробка універсальних форм звітності, які б дозволили інвесторам отримувати достовірну і прозору інформацію про доходи підприємства.

Таблиця 2.2

**Бухгалтерські проведення з обліку інших операційних доходів ТОВ
«МАКСИ-РЕНТ»**

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума (грн.)
1	2	3	4	5
1	Визнано дохід у розмірі справедливої вартості об'єкта основних засобів	10	71	12000
2	Визнано дохід у розмірі справедливої вартості нематеріальних активів	12	71	2000
3	Визнано дохід у розмірі справедливої вартості довгострокових фінансових інвестицій	14	71	100
4	Визнано у розмірі справедливої вартості капітальних інвестицій, отриманих в обмін на виробничі запаси	15	712	650
5	Визнано дохід у розмірі справедливої вартості робіт або послуг, що безпосередньо належать до основної діяльності підприємства	23	71	1800
6	Визнано дохід у момент надходження готівкових коштів	30	71	200
7	Визнано у розмірі справедливої вартості готової продукції виявленої та оприбуткованої в результаті інвентаризації.	26	71	120
8	Визнано доходом заборгованість дебітора, забезпечену короткостроковим векселем	34	71	360
9	Визнано доходом заборгованість покупців та замовників	36	71	80
10	Визнано доходом зменшення розміру заборгованості перед постачальниками та підрядниками, що виникла в ході операційного циклу підприємства	63	717	60
11	Визнано курсову різницю за валютними коштами	33	711	420
12	Віднесено інший операційний дохід на фінансові результати	71	79	18790

Джерело: розроблено автором

Таким чином, на підприємствах роздрібної торгівлі, зокрема і ТОВ «МАКСИ-РЕНТ», повинні застосовувати таку систему обліку доходів, яка забезпечила б інформаційні потреби для управління цими підприємствами. Всі зміни в ході реформи бухгалтерського обліку і економічного аналізу повинні вводитися в міру формування відповідних передумов, які

відображають певний етап революції ринкової системи управління, впровадження МСФЗ у вітчизняну практику, а це в свою чергу забезпечить послідовність розвитку системи бухгалтерського обліку.

2.2. Відображення у звітності доходів торговельного підприємства

Статті доходів пов'язаних з господарсько-фінансовою діяльністю підприємства, розміщені в Звіті про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) відповідно класифікації діяльності підприємства.

Звітним періодом для складання фінансової звітності є календарний рік. Баланс (Звіт про фінансовий стан) підприємства складається на кінець останнього дня звітного періоду. Проміжна (місячна та квартальна) звітність складається наростаючим підсумком з початку звітного періоду (дод. А).

Фінансові результати господарсько-фінансової діяльності підприємства за звітний період відображаються у Звіті про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід), що складається згідно з НП(С)БО 1.

Метою складання Звіту про фінансові (Звіт про сукупний дохід) результати є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про доходи, витрати, прибутки і збитки від діяльності підприємства за звітний період.

Для визначення фінансового результату підприємства в звіті необхідно порівняти доходи звітного періоду з витратами, що були здійснені для отримання цих доходів. При цьому доходи та витрати відображають в бухгалтерському обліку, а на підставі цього обліку в Звіті про сукупний дохід у момент їх виникнення, а не в момент надходження або сплати грошей (спосіб нарахування). Для узагальнення інформації на ТОВ «МАКСІ-РЕНТ» про фінансові результати від звичайної діяльності і надзвичайних подій Планом рахунків передбачено рахунок 79 «Фінансові результати», який здійснюється за субрахунками (табл. 2.3):

791 «Результат основної діяльності»,

- 792 «Результат фінансових операцій»,
793 «Результат іншої звичайної діяльності».

Таблиця 2.3

Характеристика субрахунку про фінансові результати

№ субрахунку	Назва суб рахунку	Характеристика
791	"Результат операційної діяльності"	Визначається прибуток (збиток) від операційної діяльності підприємства. За кредитом субрахунку відображається в порядку закриття рахунків сума доходів від реалізації готової продукції, товарів, робіт, послуг та від іншої операційної діяльності (рахунки 70 "Доходи від реалізації", 71 "Інший операційний дохід"), за дебетом - сума в порядку закриття рахунків обліку собівартості реалізованої готової продукції, товарів, робіт і послуг, адміністративних витрат, витрат на збут, інших операційних витрат (90 "Собівартість реалізації", 92 "Адміністративні витрати", 93 "Витрати на збут", 94 "Інші витрати операційної діяльності")
792	"Результат фінансових операцій"	Визначається прибуток (збиток) від фінансових операцій підприємства. За кредитом субрахунку відображається списання суми в порядку закриття рахунків обліку доходів від участі в капіталі та інших фінансових доходів, за дебетом - списання фінансових витрат з рахунків 95 "Фінансові витрати" та 96 "Втрати від участі в капі галі"
793	"Результат іншої звичайної діяльності"	Визначається прибуток (збиток) від іншої звичайної діяльності підприємства. За кредитом рахунку відображається списання сум в порядку закриття рахунків обліку доходів від інвестиційної та іншої звичайної діяльності підприємства, за дебетом - списання витрат з рахунку 97 "Інші витрати"

Джерело: <http://www.buhoblik.org.ua/uchet/organizacziya-buxgalterskogo-ucheta/3776-rakhunok-79.html>

По кредиту рахунка 79 «Фінансові результати» та його субрахунків відображаються суми в порядку закриття рахунків обліку доходів, а по дебету — суми в порядку закриття рахунків обліку витрат, а також належна сума нарахованого податку на прибуток.

По кредиту субрахунка 791 «Результат основної діяльності» підприємства відображають суму доходів від реалізації готової продукції, товарів, робіт, послуг та іншої операційної діяльності в кореспонденції з дебетом рахунків: 70 «Доходи від реалізації» та 71 «Інший операційний дохід».

На дебет субрахунка 791 «Результат основної діяльності» наприкінці звітнього періоду в порядку закриття рахунків списують:

— собівартість реалізованої готової продукції, товарів, послуг (з кредита рахунка 90 «Собівартість реалізації»);

- адміністративні витрати (з кредиту рахунка 92 «Адміністративні витрати»);
- витрати на збут (з кредиту рахунка 93 «Витрати на збут»);
- належну за даними бухгалтерського обліку суму податку на прибуток від звичайної діяльності (з кредиту рахунка 981 «Податки на прибуток від звичайної діяльності»).

Шляхом порівняння на субрахунку 791 «Результат основної діяльності» кредитового обороту (загальна сума одержаних доходів від реалізації та інших операційний доход) з дебетовим оборотом (загальна сума операційних витрат з урахуванням суми податку на прибуток від звичайної діяльності) визначають фінансовий результат (прибуток, збиток) від основної діяльності підприємства.

Визначену суму фінансового результату від основної діяльності списують на фінансово-результатний активно-пасивний рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)» записом:

— на суму одержаного прибутку:

Д-т рах. 791 «Результат основної діяльності»

К-т рах. 441 «Прибуток нерозподілений»;

- на суму збитку:

Д-т рах. 442 «Непокриті збитки»

К-т рах. 791 «Результат основної діяльності».

Бухгалтерські проведення з обліку фінансових результатів операційної діяльності ТОВ «МАКСІ-РЕНТ» представимо в табл.2.4.

Таблиця 2.4

Бухгалтерські проведення з обліку фінансових результатів операційної діяльності ТОВ «МАКСІ-РЕНТ»

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума (грн.)
1	2	3	4	5
1	Списано на фінансовий результат адміністративні витрати, понесені протягом звітного періоду	79	92	5000

Продовження таблиці 2.4

1	2	3	4	5
2	Списано на фінансовий результат витрати на збут, понесені протягом звітнього періоду	79	93	4000
3	Списано на фінансовий результат інші витрати операційної діяльності, понесені протягом звітнього періоду	79	94	1000
4	Списано на фінансовий результат витрати, понесені протягом звітнього періоду при нарахуванні податку на прибуток, отриманого за даними бухгалтерського обліку	79	98	200
5	Списано дохід, одержаний підприємством у звітному періоді внаслідок основної операційної діяльності	70	79	800
6	Списано дохід, одержаний підприємством у звітному періоді внаслідок іншої операційної діяльності	71	79	500
7	Списано фінансовий результат від основної діяльності на суму одержаного прибутку	791	441	22820

Джерело: розроблено автором

На підставі первинних документів дані про доходи та фінансові результати діяльності відображаються в облікових регістрах, які потім використовуються для заповнення Головної книги та фінансової звітності.

Записи для заповнення Журналу 6 здійснюються на підставі первинних документів і зведених відомостей про доходи та фінансові результати діяльності.

Дані Журналу 6 використовуються для складання Звіту про сукупний дохід результати, тому цей обліковий регістр є своєрідним інформаційним носієм, правильне розуміння якого дозволяє приймати ефективні управлінські рішення.

Отже, проблема узагальнення доходів у звітності на сьогодні пов'язана, зокрема, з проблемою відображення їх в уніфікованих формах.

2.3. Облік доходів в управлінні підприємством

Інформаційною основою управлінського обліку є первинні документи. Аналіз інформаційного змісту первинних документів, які використовує

підприємства роздрібної торгівлі, виявив неможливість фіксації інформації, необхідної для поточного планування.

Для цілей управління доходом найважливіше значення має інформація, яка уможлиблює здійснення планування величини доходу і надходження коштів від реалізації товарів. Такою інформацією є інформація про укладені договори. З огляду на те, що в підсистемі фінансового обліку відображаються тільки результати виконання договорів, необхідно у підсистемі управлінського обліку ТОВ «МАКСІ-РЕНТ», на нашу думку, використовувати первинний документ Характеристика укладеного договору (дод. Г). Цей документ дає можливість реєструвати інформацію, підтверджену договірними зобов'язаннями:

- про майбутні поставки продукції;
- про майбутні надходження коштів (для планування руху грошових коштів);
- про використовувані знижки, зокрема торгові, які не знаходять відображення в системі фінансового обліку (для оцінки ефективності цінової політики).

Запропонований документ містить умови договору і фіксує факт його підписання. Дані первинного документа Характеристика укладеного договору накопичуються у Відомості обліку отриманих заявок і дотримання договірних зобов'язань.

У спеціалізованих періодичних виданнях ведеться полеміка щодо способів і прийомів реєстрації даних первинних документів у підсистемі управлінського обліку. З погляду А. Сафарова і Т. Бабенкової, реєстрація господарських операцій у управлінському обліку може бути побудована як із застосуванням принципу подвійного запису, так і за допомогою фіксації інформації в накопичувальних регістрах, які моделюють діяльність компанії [57]. При цьому інформація в регістри управлінського обліку заноситься постатейно, минаючи рахунки і подвійний запис. Колектив зарубіжних авторів Б. Нідлз, Х. Андерсон, Д. Колдуел вважають, що управлінського

облік не обмежений системою подвійного запису: використовується будь-яка система, яка дає результат [36]. Такої самої думки дотримуються деякі російські вчені, зокрема М. Вахрушина [5].

Однак слід зазначити, що більшість авторів висловлюють думку про необхідність ведення управлінського обліку на рахунках бухгалтерського обліку. Зокрема, Ф. Бутинець [1], В. Сопко [54] вбачають у такому поєднанні елементів методу ризи подібності управлінського та фінансового обліку.

При вирішенні питання про вибір методу реєстрації А. Сафаров і Т. Бабенкова [57] пропонують аналізувати такі критерії:

- обсяги діяльності;
- ступінь охоплення об'єктів управлінським обліком (складність вирішуваних питань);
- кваліфікація менеджерів, які приймають рішення на основі управлінської звітності.

Наведені критерії не враховують інформаційні потреби при управлінні тим чи іншим об'єктом. У зв'язку із цим, на нашу думку, підприємству ТОВ «МАКСІ-РЕНТ» для вибору методу реєстрації господарських операцій у підсистемі управлінського обліку слід також використовувати такі критерії:

- необхідність збору і накопичення інформації, яка суперечить концепції фінансового обліку. Прикладом може бути інформація про потенційні доходи за укладеними договорами. Будучи корисною при плануванні, така інформація не може бути накопичена в системі рахунків, оскільки подібні доходи не є об'єктом фінансового обліку;
- необхідність збору і накопичення інформації нефінансового характеру, наприклад, кількість закупівель, здійснених покупцем за звітний період.

На сьогодні дискусійним залишається питання вибору плану рахунків для управлінського обліку: застосування нормативно закріпленого плану рахунків і введення багаторівневої аналітики або застосування двох планів рахунків – для управлінського і фінансового обліку.

Ф. Бутинець [1] описує існуючі в міжнародній практиці підходи до вирішення поставленої проблеми:

– одноколовий або інтегрований підхід, згідно з яким рахунки управлінського обліку прямо кореспондують з рахунками фінансового обліку в межах єдиної системи рахунків (США, Велика Британія, Канада, Австралія).

– двоколовий підхід, який передбачає існування двох автономних систем рахунків відповідно до завдань фінансового та внутрішньогосподарського обліку (Франція, Німеччина, Іспанія, Португалія, Бельгія, Швейцарія).

Цікава із цього приводу точка зору В. Палія: «внутрішньогосподарський облік слід будувати на основі індивідуального плану рахунків внутрішньогосподарського обліку. Питання про створення такого плану рахунків потрібно вирішувати централізовано лише в загальних рисах. Деталі необхідно відпрацьовувати індивідуально» [38].

Аналіз Плану рахунків, який застосовують в Україні, дає змогу дійти висновку, що він орієнтований винятково на цілі фінансового обліку і не припускає виділення окремих рахунків управлінського обліку. Враховуючи те, що законодавчо закріплене право підприємств відкривати необмежену кількість аналітичних рахунків можливе в умовах, що склалися, варіантом побудови плану рахунків управлінського обліку є використання нормативно закріпленого Плану рахунків із уведенням багаторівневої аналітики.

Отже, вирішуючи питання щодо вибору прийомів і способів реєстрації господарських операцій, результатом яких є дохід, підприємству ТОВ «МАКСІ-РЕНТ» можна рекомендувати одночасне застосування методу подвійного запису і накопичувальних регістрів. Така рекомендація обґрунтована специфікою інформації, необхідної для управління доходом. Інформація фінансового характеру має накопичуватися на рахунках аналітичного обліку, відкритих до субрахунків нормативно закріпленого плану рахунків. Інформація нефінансового характеру, а також інформація

про об'єкти, які не є об'єктами фінансового обліку, має накопичуватися в регістрах управлінського обліку в розрізі статей, необхідних для управління.

Управлінського звітність – це сукупність упорядкованих показників та іншої інформації. В. Палій метою управлінського звітності вважає забезпечення внутрішньогосподарського персоналу всіх рівнів необхідною управлінською інформацією [38]. Метою управлінського звітності про доходи є надання суб'єктам управління оптимального набору показників, що дає змогу оптимізувати рівень доходів за рахунок впливу на їх чинники.

Питанням форми й інформаційного змісту управлінської звітності, у тому числі про доходи від операційної діяльності підприємства роздрібною торгівлі, присвячено низку робіт як вітчизняних, так і зарубіжних авторів. Заслужують на увагу публікації С. Кузнецової [19], в яких автор на основі вивчення вимог користувачів і типових недоліків надання облікової інформації запропонувала систему управлінської бухгалтерської звітності про доходи та витрати підприємства.

Отже, можна констатувати недостатню розробку питань, що стосуються форми, змісту і структури управлінської звітності про доходи від операційної діяльності підприємства роздрібною торгівлі. У зв'язку із цим формування системи управлінської звітності, що забезпечує інформаційну підтримку процесу управління доходом підприємства роздрібною торгівлі та його чинниками, є актуальною.

На думку С. Кузнецової, в основу концепції надання облікової інформації менеджменту підприємств покладено інформаційні потреби системи управління, які, в свою чергу, визначаються завданнями цієї системи [1]. Рішення поставленої проблеми слід розпочати з визначення об'єктів і завдань управління доходами від операційної діяльності у відповідності з логічною послідовністю прийняття рішень при управлінні доходами і інформаційною моделлю доходів від операційної діяльності підприємства роздрібною торгівлі.

Інформація, яку надають менеджерам, має бути релевантною, тобто містити інформацію про об'єкти, якими управляють. Класифікація доходів за ознакою «активності суб'єкта діяльності та систематичність» на дохід від операцій-дій (на цей вид доходів може бути справлений вплив у процесі управління) і операцій-подій (цей вид доходів залежить від зовнішніх чинників, на які керівництво підприємства не може мати впливу) дає змогу визначити перелік доходів, інформація про які буде релевантною для оперативного і поточного управління. Така інформація має бути подана в оперативних і поточних внутрішньогосподарських звітах.

Інформація про доходи- має бути подана тільки у зведеній управлінській звітності. Такими доходами є отримані штрафи, пені, неустойки, відшкодування раніше списаних активів, дохід від списання кредиторської заборгованості, дохід від безоплатно отриманих оборотних активів.

За допомогою класифікації доходів для цілей управління, а також інформаційної моделі доходів від операційної діяльності підприємства роздрібною торгівлі можна визначити перелік об'єктів, інформація про які має бути розкрита в оперативних, поточних і зведених управлінських звітах. У оперативних і поточних звітах має бути окремо подана інформація про пріоритетні та другорядні доходи у взаємозв'язку з їх чинниками.

З метою інформаційного забезпечення вирішення завдань для підприємств, що займаються торгівлею, можна запропонувати такі форми управлінської звітності: Звіт-характеристика потенційного покупця (додаток Е), Звіт про доходи від операційної діяльності (додаток Ж).

Одержанню доходу передуює укладання договору на поставку продукції. Цей етап важливий з погляду управління доходом, оскільки в цей момент оговорюється кількість продукції, що підлягає реалізації, можливі знижки, умови оплати. Для досягнення головної мети управлінського обліку менеджеру, який укладає договір, потрібно надати інформацію, що дає змогу

прийняти рішення щодо можливості надання товарного кредиту клієнту і його обсяг, а також про можливість надання знижок.

Отже, формування запропонованих на ТОВ «МАКСИ-РЕНТ» первинних документів, реєстрів і звітів управлінського обліку за допомогою автоматизованої інформаційної системи підвищить оперативність накопичення і надання інформації в процесі управління доходами підприємства.

Висновки за розділом 2

Проведене дослідження сучасного стану обліку та оподаткування доходів підприємства дає змогу зробити такі висновки:

Доходи можуть бути включені до складу об'єктів бухгалтерського обліку, оскільки відповідають критеріям об'єкта як у загальнонауковому, так і в обліковому розумінні: реальне існування; практичний інтерес суб'єкта; досконалість; задоволення виробничого і правового аспектів; можливість оцінки. Об'єктивність доходів підтверджується тим, що вони є результатом господарської діяльності підприємства. Інформація про доходи становить практичний інтерес для користувачів інформації, оскільки є релевантною при прийнятті управлінських рішень.

Відповідно до норм П(С)БО 15 «Дохід» для оцінки доходів використовують справедливу вартість. З огляду на те, що справедлива вартість формується в результаті фактичної або потенційної операції обміну об'єкта операції між двома і більше суб'єктами, до доходів від операційної курсової різниці та від відшкодування раніше списаних активів такий вид оцінки не може бути застосований. Оцінку цих доходів розраховують згідно з нормативно встановленими правилами, які відрізняються від правил визначення справедливої вартості.

Аналітичний облік доходу на підприємстві ТОВ «МАКСИ-РЕНТ» запропоновано здійснювати в розрізі контрагентів і видів продукції, що дозволить деталізувати інформацію про доходи та згрупувати її за ступенем

значущості для управління при формуванні підсумкової управлінської звітності.

Аналіз інформаційного змісту первинних документів ТОВ «МАКСІ-РЕНТ» виявив неможливість фіксації інформації для поточного планування. З метою забезпечення можливості реєстрації інформації, що дає можливість планувати величину доходу, надходження коштів від реалізації продукції, а також оцінювати ефективність цінової політики запропоновано використовувати в підсистемі управлінського обліку первинні документи.

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВА НА ТОВ «МАКСІ-РЕНТ»

3.1. Напрями і заходи удосконалення обліку доходів підприємства роздрібної торгівлі

На підприємстві роздрібної торгівлі облік реалізації товарів є ключовою складовою бухгалтерського обліку, адже він контролює коректність та об'єктивність одного з основних показників комерційної діяльності компанії — доходу та обсягу роздрібного товарообігу. Дохід, в свою чергу, є джерелом покриття обігових витрат та формування прибутку. Отже, для формування єдиної облікової системи, яка б в повному обсязі задовольняла потреби та вимоги користувачів інформації задля результативного управління реалізацією товарів, потрібно враховувати особливості комерційної діяльності підприємств роздрібної торгівлі та мати належну організацію процесу обліку.

Ефективна організація обліку доходів на ТОВ «МАКСІ-РЕНТ» забезпечує:

- 1) виконання плану товарообігу, підготовку інформації, необхідної для керування всіма службами підприємства;
- 2) перевірку правильності документального оформлення, законності і цілеспрямованості операцій, своєчасне і повне їх відображення в обліку;
- 3) правильність списання товарних витрат;
- 4) дотримання правил проведення інвентаризацій, своєчасне виявлення і відображення в обліку їх результатів.

Завдання щодо удосконалення організації системи обліку доходів на підприємстві полягають у:

- оптимальному функціонуванні системи обліку, що створює умови для формування облікової, контрольної і аналітичної інформації в оптимальному режимі;

- визначенні важелів контролю і управлінні цими системами, а також у методах їх використання для різних рівнів від керівників підрозділів обліку, контролю та аналізу до керівництва підприємства;
- створенні сприятливих умов праці спеціалістів обліку (визначення обсягу робіт, конкретизація і розмежування відповідальності за виконання облікових, контрольних і аналітичних операцій та надання інформації внутрішнім і зовнішнім користувачам);
- запровадженні наукових досягнень у практику технології обліку на суб'єкті господарювання будь-якого виду;
- наявності облікової, контрольної та аналітичної інформації за необхідними розрізами, у встановлені терміни для досягнення її корисності та забезпечення вимог внутрішніх і зовнішніх користувачів [24, с. 299].

Вважаємо, що для формування своєчасної та точної інформації про доходи забезпечує обсяг реалізації товарів в обліковій системі роздрібного підприємства, оптимальним обсягом є раціональне поєднання складових облікового процесу з рівнями управління продажами товарів (рис. 3.1), а також удосконалення існуючої практики обліку реалізації товарів щодо документального оформлення відповідних господарських операцій та їх відображення на рахунках бухгалтерського обліку.

На нашу думку, вдосконалення документообігу та облікової документації на ТОВ «МАКСІ-РЕНТ» необхідно здійснювати в наступних напрямках:

- зростання оперативності обробки та оформлення інформації про реалізацію товарів на підприємстві;
- підвищення рівня об'єктивності аналітичної інформації з первинних документів;
- збільшення контролю процесу обліку списання товарів та виробничих запасів;

– посилення економії витрат ресурсів та праці на обробку та оформлення документів. Для забезпечення економії часу пропонуємо усунути недоліки типових форм.

Рис.3.1 Складові облікового процесу з рівнями управління продажами товарів підприємства роздрібної торгівлі

Джерело: <http://ep3.nuwm.edu.ua/11498/1/Upravlinnya%28R%292017.pdf>

На нашу думку, вдосконалення документообігу та облікової документації на ТОВ «МАКСІ-РЕНТ» необхідно здійснювати в наступних напрямках дод. Б:

- зростання оперативності обробки та оформлення інформації про реалізацію товарів на підприємстві;
- підвищення рівня об'єктивності аналітичної інформації з первинних документів;
- збільшення контролю процесу обліку списання товарів та виробничих запасів;
- посилення економії витрат ресурсів та праці на обробку та оформлення документів. Для забезпечення економії часу пропонуємо усунути недоліки типових форм.

Це, зокрема, стосується виписки та обробки в обліку товарно-транспортних накладних та квитанцій від організацій-покупців, що

виписуються на основі накладних. Наприклад, відомості про тару в товарно-транспортній накладній наводяться двічі, тому працівник бухгалтерії має переносити дані на лицьову сторону, оскільки строки «відпустив» і «прийняв» розташовані на зворотній стороні вказаного документа. Також доцільно було б оформити дані товарно-транспортних накладних і квитанцій у вигляді єдиного документа. Задля прискорення обробки первинних даних та забезпечення відповідності даних товарно-транспортних накладних та приймальних квитанцій необхідно, щоб вихідні дані квитанцій організацій-покупців продовжували зміст і доповнювали реквізити товарно-транспортних накладних. Таке об'єднання особливо важливе в разі виписки однієї квитанції на декілька накладних.

Вважаємо доцільною заміну накладних та рахунків-фактур накладною-рахунком на відпуск товарно-матеріальних цінностей, яка об'єднає основні реквізити вказаних документів, а саме: найменування, місцезнаходження і банківські реквізити відвантажувача і одержувача товарів, підставу для відпуску, ціну, суму до оплати [24]. Для вдосконалення існуючої практики обліку щодо створення системи інформаційної підтримки управління реалізацією товарів необхідно, в першу чергу, деталізувати показники продажу для того, щоб забезпечити збір даних про отримані доходи, здійснені витрати та фінансові результати.

Деталізацію аналітичних даних про реалізацію товарів для визначення доходів, витрат та фінансових результатів на ТОВ «МАКСИ-РЕНТ» радимо виконувати за наступними критеріями:

- 1) напрямки потоків інформації (зовнішні, внутрішні);
- 2) групи товарів, позиції товарів, об'єкти аналітики, трендові компанії.

Для того, щоб інформація про результати діяльності підприємства роздрібною торгівлі була максимально корисною для прийняття управлінських рішень, вважаємо доцільною таку деталізацію рахунків яка б максимально відображала інформаційну систему управління продажами товарів [6, с. 62].

Відповідно до того, що підприємство, згідно з діючим законодавством, має право самостійно обрати рахунки аналітичного обліку та відкривати рахунки третього та нижчих порядків, вважаємо за доцільне ТОВ «МАКСІ-РЕНТ», створити субрахунки до рахунку 702 «Дохід від реалізації товарів», а саме:

- ✓ 7021 «Дохід від реалізації товарів»,
- ✓ 7022 «Дохід від реалізації товарів зі знижками»,
- ✓ 7023 «Дохід від реалізації товарів за дисконтними картами»,
- ✓ 7024 «Дохід від реалізації товарів з розпродажу».

Окрім того, оптимальним рішенням для цілей обліку реалізацій товарів було б створення субрахунків до рахунку 704 «Вирахування з доходу»:

- ✓ 7041 «Вирахування з доходу за товари, повернені покупцями»;
- ✓ 7042 «Сума наданих знижок»;
- ✓ 7043 «Інші вирахування з доходу».

Це забезпечить деталізацію облікових даних про результати реалізації товарів, а також дасть змогу організувати ефективну систему управлінського обліку та внутрішнього контролю й аналізу товарообігу, вдосконалити систему внутрішньої звітності підприємства.

Отже, за результатами проведених досліджень можна зробити висновок, що торговельна діяльність є ініціативною комерційною діяльністю зі здійснення купівлі-продажу товарів народного вжитку громадянами та юридичними особами задля отримання прибутку. Підприємство ТОВ «МАКСІ-РЕНТ» виконує операції купівлі та продажу товарів для того, щоб забезпечити свою торговельну діяльність. Внаслідок торговельної діяльності підприємства здійснюється безперервний товарообіг між виробничими підприємствами та безпосередніми споживачами. Висунуті нами пропозиції сприятимуть зростанню ефективності відображення реалізації товарів в системі обліку роздрібного підприємства та забезпечать формування відповідної інформації з метою ефективного управління доходами підприємства.

3.2. Удосконалення обліку доходів підприємства роздрібної торгівлі за умов застосування інформаційних систем і технологій

Облік доходів діяльності підприємства є однією з найважливіших ділянок обліку, тому від правильної його організації залежить достатність інформації, що надається різним користувачам для прийняття управлінських рішень. Грамотна організація обліку доходів в умовах застосування інформаційних систем дає можливість підприємству зменшити витрати і тим самим збільшити прибуток, тобто підвищити ефективність діяльності підприємства.

Для цілей автоматизації обліково-аналітичних робіт в управлінні доходами використовується як внутрішня, так і зовнішня інформація. Внутрішня інформація про доходи – це дані, які виникли переважно у системі обліку та відображають різні тимчасові інтервали і стан об'єкта управління. Ці дані вимірюються і з точністю фіксуються у документах. Внутрішня інформація є більш доступною, оскільки створюється на самому підприємстві.

Зовнішня інформація включає дані про стан ринку і конкурентів, прогнози цін, податкової політики, політичної ситуації в країні тощо. Зовнішня інформація є важкодоступною і дорого коштує, а канали отримання такої інформації можуть бути різними: експертні опитування, статистичні дослідження кон'юнктури ринку, вивчення тенденцій у збуті тих чи інших товарів, засоби масової інформації тощо [13, с. 84].

Слід зазначити, що основні проблеми, пов'язані з комп'ютеризацією обліку доходів з основної діяльності підприємств стосуються, насамперед, організації їх аналітичного обліку, можливості застосування різних методик визначення доходів в розрізі різних видів товарів та сировини, формування необхідної звітності для потреб управління, конфіденційності інформації

тощо. Якщо не приділити достатньої уваги вирішенню цих питань, то ефективність комп'ютеризації обліку може бути мінімальною.

Як шляхи вирішення даних проблем можуть бути запропоновані такі заходи, як організація аналітичного обліку доходів; формування різних форм звітності; інтеграція різних видів обліку; забезпечення надійності та конфіденційності інформації [13, с. 84].

Аналітичний облік доходів з основної діяльності в бухгалтерських системах ведеться шляхом встановлення зв'язків між конкретною проводкою, сумою, кількісним показником і об'єктом обліку. І це правильно, якщо користувач має можливість в процесі роботи самостійно вводити нові категорії обліку і об'єкти даних категорій. Оскільки об'єкти знову визначеної категорії так чи інакше пов'язані з вже існуючими об'єктами, система повинна передбачати і побудову зв'язків.

Бухгалтерські комплекси, які є на ринку програмних продуктів, орієнтовані на великі і середні підприємства, і як правило, таких можливостей в повному обсязі не надають [13, с. 84].

Об'єкти аналітичного обліку або розташовані всередині аналітичних рахунків, або зв'язок між об'єктами не допускається, або пропонується кінцеве число рівнів аналітичного обліку, які можна відобразити в проводках. Ніякі обмеження в цьому плані недопустимі для реальної бухгалтерії підприємства, оскільки втрачається можливість побудови звітних документів, в яких має бути відображений наскрізний аналітичний облік. В умовах використання інформаційних технологій критичний рівень аналітичних рахунків може задаватись підприємством самостійно. За комп'ютерної бухгалтерії у зв'язку із розширенням можливостей аналітичного обліку доцільна побудова багаторівневих розрізів статей доходів, необхідних для потреб управління [13, с. 84].

Використання засобів автоматизації аналітичного обліку доходів дозволяє практично повністю розв'язати проблему точності та оперативності інформації. Протягом декількох хвилин можуть бути підготовлені

різноманітні та деталізовані дані, необхідні для прийняття ефективних рішень. До того ж, правильний вибір програмного забезпечення дозволяє легко й миттєво пристосовувати роботу бухгалтера до правил і норм, які часто змінюються.

Практично в кожній програмі бухгалтерського обліку є вмонтований генератор звітів. Однак, жоден із них не працює з користувачем в простому діалоговому режимі. Для побудови нового звіту необхідно користуватися мовою запитів, що не завжди влаштовує бухгалтера. Автоматизована бухгалтерська система повинна надати такий засіб, застосовуючи який користувач зміг би сам створити всі необхідні бухгалтерські і планово-фінансові звітні документи, не витрачаючи при цьому додатковий час на вивчення мови програмування [13, с. 84].

На ринку немає програмного продукту, у який закладено абсолютно всі функції. Тому вибираючи програму, яка б задовольнила потреби користувачів щодо обліку доходів основної діяльності, не треба шукати систему, яка б виконувала всі необхідні функції, а необхідно відштовхуватися від реальних потреб і можливостей підприємства. Крім цього, розробники здебільшого погоджуються на адаптацію своїх систем – відповідно до специфіки потреб замовників.

В умовах комп'ютерної системи обліку доходів від основної діяльності необхідно формувати форми звітності, які б забезпечували надання оперативної та релевантної інформації, а також можливість внутрішньо фірмового планування та оподаткування за доходами [13, с. 85].

Таким чином, основні переваги від використання комп'ютерної техніки з відповідним програмним забезпеченням полягають в наступному:

- 1) практично цілковито розв'язати проблеми точності й оперативності інформації;
- 2) виконанні складних математичних розрахунків, скороченні трудомісткості розрахунків;
- 3) забезпеченні необхідних умов для аналізу доходів;

- 4) можливості обробки і зберігання великої кількості однакових в структурному плані одиниць інформації;
- 5) можливості здійснення вибірки інформації з великої кількості даних;
- 6) зведенні до мінімуму помилок [13, с. 85].

Проаналізувавши організацію бухгалтерського обліку на підприємстві ТОВ «МАКСІ-РЕНТ» та методику складання звіту про фінансові результати можна рекомендувати для полегшення процесу обліку доходів встановити на підприємстві більш нову програму «1С: Бухгалтерія 8.3» (так як підприємство використовує програму версії 7.7).

Програма «1С: Бухгалтерія 8.3» – це універсальна програма створена для полегшення ведення бухгалтерської та податкової звітності на підприємствах. Використання даної програми дозволяє підвищити оперативність та ефективність роботи підприємства, забезпечує максимальну точність розрахунків, виключає можливість виявлення помилок та прискорення всіх бухгалтерських операцій [13, с. 85].

Програма побудована з урахуванням особливостей обліку в Україні на базі Національних Положень (стандартів) бухгалтерського обліку. При цьому врахована можливість одночасного ведення бухгалтерського і податкового обліку, що в сучасних умовах є досить актуальним і практичним моментом.

Одночасне введення даних, необхідних як для податкового, так і для бухгалтерського обліку, дає можливість користувачам прослідкувати всі господарські операції і зміни в складі активів і пасивів, що відбуваються в різних ланках облікової роботи. Крім того, програмне забезпечення може легко налагоджуватися відповідно до особливостей облікової роботи на підприємствах конкретної галузі. Необхідно виділити окрему комплексну конфігурацію програми – «1С: Виробництво + Послуги + Бухгалтерський облік», яка дає змогу автоматизувати облік та складання звітності на підприємствах виробничої сфери із можливістю отримувати аналітичні звіти для менеджерів виробничої сфери, менеджерів торговельної сфери та ін.

Аналітичний облік ведеться по об'єктах аналітичного обліку (субконто) у натуральному і вартісному вираженнях.

Програма надає можливість ручного й автоматичного введення проводок. Усі проводки заносяться в журнал операцій. При перегляді проводок у журналі операцій їх можна обмежити довільним тимчасовим інтервалом, групувати і шукати по різних параметрах проводок [13, с. 85].

Звіти в програмі «1С: Бухгалтерія 8.3» можна умовно поділити на декілька типів.

Стандартні звіти відображають облікові підсумки в різноманітних розрізах для зазначених рахунків, видів субконто, валют. До стандартних належать такі звіти, як «Оборотно-сальдовая ведомость», «Шахматка», «Анализ счета», «Карточка счета» тощо. Такі звіти використовуються безпосередньо при веденні бухгалтерського обліку для поточного аналізу бухгалтерських підсумків на рівні рахунків, валют, об'єктів аналітичного обліку (субконто), різних періодів і детальних проводок, а також для щомісячного формування облікових реєстрів.

Регламентовані звіти призначені для подання до різних оподаткуванняючих інстанцій. Склад і зміст цих звітів визначаються державними органами. Окремі регламентовані звіти можуть створюватися іншими організаціями і користувачами програми, наприклад, це можуть бути специфічні галузеві або місцеві звітні форми [13, с. 85].

Спеціалізовані звіти створюються у конкретній конфігурації безпосередньо для конкретного підприємства. Такі звіти орієнтовані на конкретний розділ обліку і специфічну настройку рахунків та аналітики. Вони створюються при необхідності одержання специфічної вибірки інформації або друкованої форми особливого виду. До типової конфігурації увійшли наступні спеціалізовані звіти: «Кассовая книга», «Книга продаж», «Книга покупок», «История курсов валют» [13, с. 85].

В програмі «1С: Бухгалтерія 8.3» існує спеціальний механізм зовнішніх звітів. Зовнішні звіти за призначенням і способом використання

нічим не відрізняються від інших видів звітів. Проте, на відміну від звітів, що зберігаються в конфігурації, зовнішні звіти зберігаються в окремих файлах.

Незважаючи на розбіжності в призначенні звітів різних типів, в програмі «1С: Бухгалтерія 8.3» їх створення, зміна і використання нічим не відрізняються. Всі звіти, незалежно від того, хто їх створив, можуть бути змінені засобами «Конфігуратора» і мають однакові принципи використання. Налаштування і склад інформації, що міститься в звіті, визначаються його формою і алгоритмом, тому опис властивостей і призначень конкретних звітів повинен міститися в описі конфігурації або в самому вікні звіту [13, с. 86].

Розглянемо склад, призначення та використання найбільш поширених стандартних звітів.

До типової конфігурації включені наступні стандартні звіти:

- Оборотна відомість;
- Зведені проводки;
- Шахова відомість;
- Оборотна відомість по рахунку;
- Обороти рахунку (Головна книга);
- Журнал-ордер і відомість по рахунку;
- Аналіз рахунку;
- Картка рахунку;
- Аналіз рахунку по субконто;
- Аналіз рахунку по датах;
- Аналіз субконто;
- Обороти між субконто;
- Звіт по проводках.

Всі ці звіти викликаються з меню «Отчеты» головного меню програми. Звіти, що найбільш часто використовуються, також можуть викликатись піктограмами панелі інструментів [13, с. 86].

Інформаційна система не тільки відображає функціонування об'єкта управління, а й впливає на нього через органи управління. Вона є сукупністю інформаційних процесів для задоволення потреби в інформації різних рівнів прийняття рішень, її метою є продукування інформації для використання (споживання) управлінським апаратом. Відповідно вона забезпечує нагромадження, передачу, збереження, оброблення та узагальнення інформації «знизу вгору», а також конкретизацію інформації «зверху вниз».

Сучасні бухгалтерські програмні продукти є комплексним інструментом для автоматизації обліку та управління підприємствами. У більшості випадків їх функції зведені до облікових завдань конкретного підприємства. При взаємодії різних програм як між ними, так і з технологічним обладнанням виникають труднощі, що з'являються при обміні інформацією з партнерами (формат інформаційних даних). Проблема уніфікованого формату обміну інформаційних баз є нині актуальною. Вирішити її може створення та підтримка єдиного стандарту обміну інформації на національному рівні [13, с. 86].

Отже, використання найновіших інформаційних технологій, таких як 1С 8.3 та впровадження комплексної автоматизованої системи управління підприємством ТОВ «МАКСІ-РЕНТ» дозволяє вирішити такі завдання, як створення системи оперативного обліку і оподаткування за всіма напрямками діяльності підприємства, зокрема і доходами, а також формування інформаційної бази для прийняття рішень на всіх рівнях управління, тому майбутнє за сучасними інформаційними технологіями.

Висновки за розділом 3

Дослідження удосконалення обліку доходів підприємства на ТОВ «МАКСІ-РЕНТ» дало можливість зробити наступні висновки:

Торговельна діяльність є ініціативною комерційною діяльністю зі здійснення купівлі-продажу товарів народного вжитку громадянами та

юридичними особами задля отримання прибутку. Підприємство ТОВ «МАКСИ-РЕНТ» виконує операції купівлі та продажу товарів для того, щоб забезпечити свою торговельну діяльність. Внаслідок торговельної діяльності підприємства здійснюється безперервний товарообіг між виробничими підприємствами та безпосередніми споживачами.

З метою деталізації облікових даних про результати реалізації товарів, а також організації ефективної системи управлінського обліку та внутрішнього контролю й аналізу товарообігу та вдосконалення системи внутрішньої звітності підприємства на ТОВ «МАКСИ-РЕНТ», необхідно ввести субрахунки до рахунку 702 «Дохід від реалізації товарів», а саме:

- ✓ 7021 «Дохід від реалізації товарів»,
- ✓ 7022 «Дохід від реалізації товарів зі знижками»,
- ✓ 7023 «Дохід від реалізації товарів за дисконтними картами»,
- ✓ 7024 «Дохід від реалізації товарів з розпродажу».

Окрім того, оптимальним рішенням для цілей обліку реалізацій товарів було б створення субрахунків до рахунку 704 «Вирахування з доходу»:

- ✓ 7041 «Вирахування з доходу за товари, повернені покупцями»;
- ✓ 7042 «Сума наданих знижок»;
- ✓ 7043 «Інші вирахування з доходу».

Проаналізувавши організацію бухгалтерського обліку на підприємстві та методику складання звіту про фінансові результати можна рекомендувати для полегшення процесу обліку доходів встановити на підприємстві більш нову програму «1С: Бухгалтерія 8.3». Використання найновіших інформаційних технологій, таких як 1С 8.3, та впровадження комплексної автоматизованої системи управління на ТОВ «МАКСИ-РЕНТ» дозволить вирішити такі завдання, як створення системи оперативного обліку і оподаткування за всіма напрямками діяльності підприємства, зокрема і доходами, а також формування інформаційної бази для прийняття рішень на всіх рівнях управління.

ВИСНОВКИ

Дослідження обліку та оподаткування доходів підприємства роздрібної торгівлі дало змогу зробити наступні висновки:

1. Торговельна діяльність це самостійна діяльність юридичних осіб і громадян із здійснення купівлі та продажу товарів народного споживання з метою отримання прибутку. Торгова діяльність може здійснюватися у сферах роздрібної та оптової торгівлі, а також у торгово виробничій (громадське харчування) сфері.
2. Роздрібна торгівля здійснюється через магазини (продовольчі, непродовольчі, спеціалізовані, універмаги, універсами, торгові комплекси тощо), дрібно-роздрібну мережу (палатки, кіоски, ятки, павільйони, торгові автомати), пересувну мережу (автомагазини, авторозвозки, лавки-автопричепи, візки, розноски, столики). В роздрібній торгівлі товари реалізуються, як правило, кінцевому споживачеві — населенню.
3. Дохід – це грошові надходження за певний період, отриманий від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг. Від того, яку прийняти облікову політику підприємства, залежить класифікація доходів та прийняті управлінські рішення.
4. Проблеми нормативно-правового забезпечення обліку та оподаткування в Україні досліджували багато вчених. Проте багато проблем обліку, оподаткування на підприємствах роздрібної торгівлі ще потрібно вирішити, тому що це пов'язано з різними причинами. Науковці не повною мірою приділяють увагу глибокому всеохоплюючому аналізу існуючій зараз нормативно-правовій базі обліку та її порівнянню з минулою, виявленню неузгодженостей, які виникають у процесі використання нормативно-правових актів з обліку та оподаткування доходів підприємств роздрібної торгівлі. Зважаючи на значний доробок внесений багатьма авторами, облік доходів на підприємствах роздрібної торгівлі залишається до кінця не дослідженим в частині забезпечення

управління продажами товарів і підприємства роздрібною торгівлі в цілому гнучкою інформаційною базою у вигляді проаналізованих аналітичних даних для прийняття ефективних і своєчасних управлінських рішень, пов'язаних з: плануванням маркетингової діяльності; раціональною організацією з продажу товарів; системою бухгалтерського обліку доходів, яка повинна бути побудована таким чином, щоб сприяти прийняттю обґрунтованих управлінських рішень; контролем за здійсненням діяльності підприємства з продажу товарів; мотивацією працівників, зайнятих продажами товарів до ефективного виконання своїх функцій.

5. Доходи можуть бути включені до складу об'єктів бухгалтерського обліку, оскільки відповідають критеріям об'єкта як у загальнонауковому, так і в обліковому розумінні: реальне існування; практичний інтерес суб'єкта; досконалість; задоволення виробничого і правового аспектів; можливість оцінки. Об'єктивність доходів підтверджується тим, що вони є результатом господарської діяльності підприємства. Інформація про доходи становить практичний інтерес для користувачів інформації, оскільки є релевантною при прийнятті управлінських рішень.
6. Відповідно до норм П(С)БО 15 «Дохід» для оцінки доходів використовують справедливу вартість. З огляду на те, що справедлива вартість формується в результаті фактичної або потенційної операції обміну об'єкта операції між двома і більше суб'єктами, до доходів від операційної курсової різниці та від відшкодування раніше списаних активів такий вид оцінки не може бути застосований. Оцінку цих доходів розраховують згідно з нормативно встановленими правилами, які відрізняються від правил визначення справедливої вартості.
7. Аналітичний облік доходу на підприємстві ТОВ «МАКСІ-РЕНТ» запропоновано здійснювати в розрізі контрагентів і видів продукції, що дозволить деталізувати інформацію про доходи та згрупувати її за

ступенем значущості для управління при формуванні підсумкової управлінської звітності.

8. Аналіз інформаційного змісту первинних документів ТОВ «МАКСІ-РЕНТ» виявив неможливість фіксації інформації для поточного планування. З метою забезпечення можливості реєстрації інформації, що дає можливість планувати величину доходу, надходження коштів від реалізації продукції, а також оцінювати ефективність цінової політики запропоновано використовувати в підсистемі управлінського обліку первинні документи.

9. Торговельна діяльність є ініціативною комерційною діяльністю зі здійснення купівлі-продажу товарів народного вжитку громадянами та юридичними особами задля отримання прибутку. Підприємство ТОВ «МАКСІ-РЕНТ» виконує операції купівлі та продажу товарів для того, щоб забезпечити свою торговельну діяльність. Внаслідок торговельної діяльності підприємства здійснюється безперервний товарообіг між виробничими підприємствами та безпосередніми споживачами. З метою деталізації облікових даних про результати реалізації товарів, а також організації ефективної системи управлінського обліку та внутрішнього контролю й аналізу товарообігу та вдосконалення системи внутрішньої звітності підприємства на ТОВ «МАКСІ-РЕНТ», необхідно ввести субрахунки до рахунку 702 «Дохід від реалізації товарів», а саме:

- ✓ 7021 «Дохід від реалізації товарів»,
- ✓ 7022 «Дохід від реалізації товарів зі знижками»,
- ✓ 7023 «Дохід від реалізації товарів за дисконтними картами»,
- ✓ 7024 «Дохід від реалізації товарів з розпродажу».

Окрім того, оптимальним рішенням для цілей обліку реалізацій товарів було б створення субрахунків до рахунку 704 «Вирахування з доходу»:

- ✓ 7041 «Вирахування з доходу за товари, повернені покупцями»;
- ✓ 7042 «Сума наданих знижок»;

✓ 7043 «Інші вирахування з доходу».

10. Проаналізувавши організацію бухгалтерського обліку на підприємстві та методику складання звіту про фінансові результати можна рекомендувати для полегшення процесу обліку доходів встановити на підприємстві більш нову програму «1С: Бухгалтерія 8.3». Використання найновіших інформаційних технологій, таких як 1С 8.3, та впровадження комплексної автоматизованої системи управління на ТОВ «МАКСІ-РЕНТ» дозволить вирішити такі завдання, як створення системи оперативного обліку і оподаткування за всіма напрямками діяльності підприємства, зокрема і доходами, а також формування інформаційної бази для прийняття рішень на всіх рівнях управління.

Список використаних джерел

1. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік / Ф.Ф. Бутинець. – Житомир: ПП «Рута», 2006. – 832 с.
2. Біла О.Г. Фінанси підприємств: Навчальний посібник / О.Г. Біла. – Львів: Вид-во «Магнолія 2006», 2008. – 383 с.
3. Волков Н.Г. Бухгалтерский учет и отчетность на предприятии. – Х.: Дело и право, 2006. – 134 с.
4. Волков О.И. Экономика предприятия: учебник / под ред. проф. О.И. Волкова. – М.: Изд-во ИНФРА-М, 1997. – 416 с.
5. Верига Ю. А. Облікова політика підприємства / М-во освіти і науки України, Полтав. ун-т економіки і торгівлі. - К. : Центр учб. літ., 2015. - 312 с.
6. Грабова Н.М. Теорія бухгалтерського обліку: Навчальний посібник / Під ред. М.В. Кужельного. — 5-те видання, доповнене і перероблене. — К.: А.С.К., 2007. — 223 с.
7. Галушак І.Є., Савчук В.П. Облік доходів від операційної діяльності: сучасний стан і напрямки вдосконалення / І.Є. Галушак, В.П. Савчук // Облік і контроль. – 2013. - № 7. – С. 23-27
8. Господарський кодекс України від 16 січня 2003р. № 436-IV
9. Давидов Г.М. Контроль: Навч. посіб. / Г.М. Давидов. – К., 2006. – 347 с.
10. Деващук Л.Г. Теоретичні основи бухгалтерського обліку. – Х.: Одиссей, 2009. – 158 с.
11. Дерій В.А., Кізіма А.Я. Контроль: курс лекцій/ В.А. Дерій, А.Я. Кізіма. - Тернопіль: Джура, 2008. – 86 с.
12. Дерій В.А. Витрати і доходи підприємств у системі обліку та оподаткування: монографія. – Тернопіль: ТНЕУ, «Економічна думка», 2009. – 272 с.
13. Дорош Н.І. Контроль: теорія і практика. – К.: Знання, 2006. - 495 с.

14. Економічна енциклопедія: у трьох томах. Т.1/Редкол.: С.В. Мочерний (відп.ред.) та ін. - К.: ВЦ «Академія», 2000. – 864 с.
15. Ільїна С.Б. Основи оподаткування: навч.-практ. Посібник / С.Б. Ільїна. – К.: Кондор, 2009. – 378 с.
16. Коломієць В. М. Облік доходів від роздрібної торгівлі товарами / В. М. Коломієць // Облік, аналіз і контроль в умовах сучасних концепцій управління економічним потенціалом і ринковою вартістю підприємства : зб. наук. пр. / ЖНАЕУ. – 2017. – Т. IV, ч. I. – С. 120–123. - URL: <http://ir.znau.edu.ua/handle/123456789/7723>
17. Камінська Т.Г. Взаємозв'язок доходів і витрат як категорій оціночних характеристик руху капіталу в обліку / Т.Г. Камінська // Науковий вісник НУБіП України: зб. наук. праць. – К.: Вид-во НУБіП України, 2010. – Вип. 154. – С. 18-23
18. Камінська Т.Г. Взаємозв'язок доходів і витрат як категорій оціночних характеристик руху капіталу в обліку / Т.Г. Камінська // Науковий вісник НУБіП України: зб. наук. праць. – К.: Вид-во НУБіП України, 2010. – Вип. 154.
19. Кардаш В.Я. Маркетингова товарна політика: Підручник. – К.: КНЕУ, 2008. – 240 с.
20. Кондрашова С.С. Інформаційні технології в економіці: Навч. посібник. – К.: МАУП, 2008. – 136 с
21. Кудряшов В.П. Курс фінансів: навчальний посібник / В.П. Кудряшов. – К.: Знання, 2008. – 431 с.
22. Кузьминський А. М., Кузьминський Ю. А. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. – К.: «Все про бухгалтерський учет», 2008.
23. Кулаковська Л.П., Піча Ю.В. Основи оподаткування: навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. /Л.П. Кулаковська, Ю.В. Піча. – Львів: „Новий світ – 2000”, 2008 – 504 с.
24. Кулаковська Л.П. Організація і методика оподаткування. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 568 с.

- 25.Лазаришина І.Д. Економічний аналіз: теорія, методологія, практика. - Тернопіль, 2009. - 434 с.
- 26.Лишиненко О.В. Бухгалтерський облік: Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2008. – 632 с.
- 27.Лук'янець Т.І. Маркетингова політика комунікацій. — К.: КНЕУ, 2008. - 236 с.
- 28.Лучко М. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах: Навчальний посібник/ Михайло Лучко, Ірина Бенько,. - К.: Знання , 2006. - 311 с.
- 29.Лагодієнко Н. В. Організація обліку доходів підприємств: проблеми та напрями їх вирішення / Н. В. Лагодієнко, А. О. Кितिця // Бізнес-навігатор. - 2014. - № 1. - С. 163-167. - URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bnav_2014_1_33
- 30.Марочкіна А.М. Бухгалтерський облік за національними стандартами: Навчальний посібник – Х.: Торсінг, 2007. – 287 с.
- 31.Мних Є.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Підручник - Київ: КНТЕУ, 2008. - 514 с.
- 32.Міжнародний стандарт фінансової звітності 15 «Дохід від договорів із клієнтами». URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MU17027.html
- 33.Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 «Дохід». URL: [https:// zakon. rada. gov. ua / laws/show / 929_025](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_025)
- 34.Нарадовська Л.В. Управлінський облік: підруч. для студ. вищ. навч. закл. /Л.В. Нападовська. – К:Книга, 2004.- 544 с.
- 35.Ніколаєва В.П. Економічна сутність і зміст категорії «дохід підприємства» / В.П. Ніколаєва // Облік і фінанси АПК : наук.-виробн. журнал. – 2009. – № 3. – С. 90-92.
- 36.Нідлз Б., Андерсон Х., Колдуелл Д. Принципи бухгалтерського обліку
- 37.Остап'юк М. Я. та ін. Історія бухгалтерського обліку: Навч. посібн. для вузів/М. Я. Остап'юк, М. Р. Лучко, Й. Я. Даньків. - К: Знання, 2008. - 276 с.

- 38.Палій В. Ф. Теорія бухгалтерського обліку: сучасні проблеми / В. Ф. Палій. – М.: Вип “Бухгалтерський облік”, 2007. – 88 с.
- 39.Панченкова Ю.В., Зеленська О.Г. Економічна сутність доходів основної діяльності промислового підприємства / Ю.В. Панченкова, О.Г. Зеленська // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – Вип. 21.10. – С. 239-248
- 40.Пархоменко В.М. Бухгалтерський облік в Україні. Нормативи. Коментарі. Ч. 6 — Луганськ: «Футура» ДСД «Лугань», 2008. — 368 с.
- 41.Петрик О.А. Контроль: методологія і організація: Монографія. / О.А. Петрик. – К.: КНЕУ, 2009. – 260 с.
- 42.Понікаров В.Д., Серікова Т.М. Контроль: Навч. посіб. / В.Д. Понікаров, Т.М. Серікова. – Х.: ВД «Інжек», 2006 – 224 с.
- 43.Проблеми обліку доходів підприємства та перспективи їх вирішення / О.Т. Бровко, А.В. Деревянко, Н.О. Стопчак // Бухгалтерський облік і контроль. – 2014. - № 8. – С. 5-9
- 44.Пушкар М.С. Фінансовий облік. - Підручник - Тернопіль: Карт-бланш, 2007.
- 45.Пушкар М.С. Історія обліку та оподаткування господарської діяльності: Навчальний посібник. – Тернопіль: Карт-бланш, 2006. – 223 с.
- 46.“Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”: Закон України від 16.07.99р.№ 996- 14;
- 47.Полянко В.В. Стратегія управління доходами як складова загальної стратегії управління торговельним підприємством / .В. Полянко // Стратегічні пріоритети розвитку регіонів у системі економічної політики в Україні. – Чернівці: ЧТЕІ КНЕУ, 2001. – Вип. 2. – С. 135–140.
- 48.Попович О.В. Тлумачення економічної сутності категорії «дохід»/ О.В.Попович, Н.Ю. Діденко // Електронний науковий фаховий журнал

- Мукачівського державного університету «Економіка та суспільство». – 2016. - №7. URL: <http://economyandsociety.in.ua/> - С. 975-978
49. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом МФУ від 30.11.99 № 291. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
50. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. №290, зі змінами та доповненнями // URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
51. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій Наказ Мінфін України; Інструкція від 30.11.1999 № 291 // URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>
52. Селіверстова І.О., Зозуля І. Перспективні шляхи вирішення проблеми обліку доходів і витрат підприємництва / Бухгалтерський облік і контроль. – 2013. – № 25. – С. 8-11
53. Свідерський Є.І. Бухгалтерський облік у галузях економіки. Навч. посібник.— К.: КНЕУ, 2009. — 233 с.
54. Сідун В.А. Економіка підприємства / В.А. Сідун, Ю.В. Пономаренка: навч. посібн. – К. Центр навч. літ-ри, 2007. – 436 с.
55. Сопко В. Бухгалтерський облік: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2008. — 448 с.
56. Складенко В.К., Прудников В.М. Экономика предприятия: Учебник. – М.: ИНФА, 2006. – 528 с.
57. Сафаров А. Контроллинг: история внедрения [Электронный ресурс] / А. Сафаров, Т. Бабенкова. — URL: http://www.smartcat.ru/5/149_1_5.shtml.
58. Тарасенко Н.В. Економічний аналіз: Навчальний посібник. - 4-те вид. доп. перер. - Львів: Новий Світ-2000, 2006. - 344-те вид. допов. і перероб. - К.: Алерта, 2008. - 926 с.

- 59.Тімащук О.О., Шило В.П. Основи оподаткування: Підручник. / О.О. Тімащук, В. П. Шило. – Львів: „Новий світ – 2000”, 2008 – 504 с.
- 60.Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручн. для вузів. - К: Алерта, 2006. – 1080 с.
- 61.Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підручник / Н. М. Ткаченко. – 3-тє вид., допов. і переробл. – К.: Алерта, 2008. – 926 с.
- 62.Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України: Підруч. для студентів економічних спец. вищ навч закл – 7-те вид. доповн. і переробл. – К.: А.С.К., 2005 р. – 864 с.
- 63.Усач Б.Ф. Контроль: Навч. посібник.- К.: Знання-Прес, 2008. - 223 с.
64. Цалко Ю.С. Фінансова звітність підприємства та її аналіз: Навчальний посібник. 2-е вид., перероб., доп. – Житомир: ЖІТІ, 2009. – 436 с.
- 65.Цивільний Кодекс України від 16.01.2003 р. №435-IV
- 66.Швабій К.І. Дохід як об'єкт оподаткування / К.І. Швабій // Науковий вісник Національної академії державної податкової служби України. – Сер.: Економіка, право. – 2012. – № 4 (47). – С. 105-112.
- 67.Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. - К.: Знання, 2007. - 447 с.
- 68.Шмиголь Н.М. Економічна суть доходів та доходності в системі управління підприємством / Н.М. Шмиголь // Держава та регіон: наук.-виробн. журнал. – Сер.: Економіка та підприємництво. – Запоріжжя: Вид-во Класичного приватного університету. – 2013. – № 7. – С. 221-225.Elements of Financial Statements: Statement of Financial Accounting Concept № 6 // Financial Accounting Standards Board. – Stanford, 1985. December. – Par. 78, 80.

ДОДАТКИ

Пояснювальна записка щодо економічних показників ТОВ «МАКСІ-РЕНТ» за 2015-2018 роки

Проведемо аналіз господарської діяльності підприємства, результати представимо в таблиці.

**Основні показники фінансово-господарської діяльності
ТОВ «МАКСІ-РЕНТ»**

Показники	Роки, тис. грн				Відхилення					
					Абсолютне, тис. грн.			Відносне, %		
	2015	2016	2017	2018	2016- 2015	2017- 2016	2018- 2017	2016- 2015	2017- 2016	2018- 2017
дохід (виручка) від реалізації	140,3	208,3	379,9	546,1	68	171,6	66,2	48,5	2,4	30,4
чистий дохід (виручка від реалізації продукції)	116,9	208,0	379,1	545,2	91,1	171,1	66,1	77,9	2,3	30,5
собівартість реалізованої продукції	5700,7	5 944,40	6 815,50	8 198,40	243,7	871,10	382,90	7,7	12,4	22,9
інші операційні доходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
адміністративні витрати	13,9	1,4	53,2	62,3	7,5	31,8	9,1	53,9	48,6	14,6
витрати на збут	37,9	6,1	141,5	261,2	48,2	55,4	119,7	127,2	4,3	45,8
інші операційні витрати	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
чистий прибуток	7,4	32,6	80,9	87,9	25,2	48,3	7,0	340,5	48,2	7,9
витрати на оплату праці	21,1	61,5	93,8	116,2	40,4	32,3	22,4	191,5	2,5	19,3

Продовження додатку А

Характеризуючи основні показники діяльності ТОВ «МАКСІ-РЕНТ» можна відмітити певні позитивні зрушення. В першу чергу це стосується збільшення показника чистого прибутку підприємства в 2016р. на 25,2 тис.грн. (340,5%), в 2017 на 48,3 тис.грн. (148,2%) та в 2018р. на 7,0 тис.грн. (7,9%), причиною цього є збільшення в динаміці доходів від реалізації продукції та чистого доходу від реалізації продукції підприємства. Дохід від реалізації продукції збільшився на 68,0 тис.грн. (48,5%) в 2016р. в порівнянні з 2015р., на 171,6 тис.грн. (82,4%) в 2017р. та на 166,2 тис.грн. (30,4%) в 2018р. Показник чистого доходу від реалізації продукції зазнав також деяких змін, а саме: в 2016р. він збільшився на 91,1 тис.грн. або на 77,9%, в 2017р. в порівнянні з 2016р. – на 171,1 тис.грн. або на 82,3%, та в 2017р. в порівнянні з 2017р. – на 166,1 тис.грн. або на 30,5%, що є дуже значним підвищенням даного показника і позитивно впливовим на діяльність нашого підприємства.

Також значно збільшилась сума адміністративних витрат і в 2016р. вона склала 21,4 тис.грн., що більше ніж в 2015р. на 7,5 тис.грн. (53,9%), в 2017р.- 53,2 тис.грн., що більше за 2016р. на 31,8 тис.грн. (148,6%) та в 2018р.- 62,3, що більше попереднього року на 9,1 тис.грн. (14,6%). Адміністративні витрати зазнали значного підвищення саме в 2015р. в порівнянні з попередніми роками, а вже в 2018р. дана тенденція росту цих витрат значно знизилась, що відзначає позитивне зрушення в управлінні витратами підприємства ТОВ «МАКСІ-РЕНТ». Відбулося і збільшення сум витрат на збут, а саме: в 2016р. на 48,2 тис.грн. або на 127,2%; в наступному 2018р. витрати збільшились на 55,4 тис.грн. або на 64,3%; в 2018р. в порівнянні з 2017р. на 119,7 тис.грн. або на 45,8%. Збільшення даного показника з кожним роком відбувалося все з меншим відсотком, що характеризує раціональність в управлінні керівництва підприємства. Та витрати на оплату праці в 2016р. в порівнянні з базовим роком збільшились на 40,4 тис.грн. (191,5%), в 2017р. в порівнянні з попереднім - на 32,3 тис.грн. (52,5%) та в 2018р.

Продовження додатку А

в порівнянні з 2017р. на – 22,4 тис.грн. (19,3%). Спостерігалось значне збільшення суми даних витрат в 2016р., що пояснюється значним розширенням підприємства та збільшенням заробітної платні працівникам підприємства; в наступні роки відбувалося не таке стрімке збільшення даного показника, але досить послідовне.

Проведемо дослідження фінансового стану ТОВ «МАКСІ-РЕНТ».

Фінансовий стан підприємства треба систематично і всебічно оцінювати з використанням різних методів, прийомів та методик аналізу. Це уможливить критичну оцінку фінансових результатів діяльності підприємства як у статистиці за певний період, так і в динаміці — за кілька періодів, дасть змогу визначити «больові точки» у фінансовій діяльності та способи ефективнішого використання фінансових ресурсів, їх раціонального розміщення. Оцінка основних показників фінансового стану ТОВ «МАКСІ-РЕНТ» відображена в таблиці А.1

Таблиця А1

Оцінка фінансового стану ТОВ «МАКСІ-РЕНТ» за 2015-2018 роки

№ з/п	Показники	Розрахунок	Роки				Відхилення						
							Абсолютне, тис. грн.			Відносне, %			
			2015	2016	2017	2018	2016-2015	2017-2016	2018-2017	2016-2015	2017-2016	2018-2017	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1	Коефіцієнт ліквідності поточний (покриття)	Поточні активи (260)/Поточні Активи (620)	1,2	1,9	2,2	2,3	0,7	0,3	0,1	58,3	15,8	4,5	
2	Коефіцієнт ліквідності абсолютний	Кошти (230+240)/ Поточні пасиви (620)	0,01	0,1	0,2	0,2	0,09	0,1	0	900,0	100,0	0	

Продовження додатку А
Продовження таблиці А1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
3	Коефіцієнт швидкої ліквідності	Кошти (150+160+170+180+190+200+210+220+230+240+250)/Поточні пасиви (620)	0,1	0,8	1,2	1,6	0,7	0,4	0,4	700,0	45,3	33,3
4	Коефіцієнт автономії	Власний капітал (380)/Активи (280)	0,3	0,6	0,7	0,7	0,3	0,1	0	100,0	16,6	0

За проведеними розрахунками можна зробити наступні висновки. Так, позитивною тенденцією на ТОВ “МАКСИ-РЕНТ“ є збільшення показників ліквідності, які є важливими показниками в діяльності кожного підприємства і вони свідчать про можливість негайного розрахунку з кредиторами і незалежність від них. Це свідчить про те, що абсолютна ліквідність даного підприємства залишається на тому ж рівні, що і в попередній рік, що є досить негативним явищем в діяльності. За показником швидкої ліквідності спостерігається тенденція до підвищення.

Так як коефіцієнти фінансової залежності та фінансової незалежності є взаємозалежними, то відповідно і їхні зміни є взаємозалежними. Відповідно показник фінансової незалежності зріс у 2017р. дані показники не змінились, порівнюючи з минулими роками, що свідчить про стабільне становище ТОВ “МАКСИ-РЕНТ“.

Про це явище свідчить і показник коефіцієнта фінансової стабільності, який в 2015р. зріс на 0,8, в 2016р. на 1,0 та в 2017р. на 0,2. Фінансова стійкість, тобто здатність підприємства фінансувати свою діяльність за рахунок власного капіталу підприємства, в 2015-2016рр. значно підвищилась та не змінилась в 2017р., що є негативним явищем. Аналізуючи показник

співвідношення залученого та власного капіталу, можна прийти до висновку, що відбулася значна тенденція до зниження даного показника. Так, у 2015 р. основну частину капіталу ТОВ “МАКСІ-РЕНТ” складав залучений капітал - 80%, у 2016р. відсоток власного капіталу значно зріс і залучений капітал вже складав 40% всього капіталу підприємства, в 2017р. даний показник не змінився, що свідчить про стабілізацію становища підприємства.

Коефіцієнти рентабельності продукції та рентабельності реалізації продукції є показниками ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства, тому їхнє збільшення є позитивним явищем, так, коефіцієнт рентабельності продукції суттєво зріс у 2015р. на 1,1, у 2016р. на 0,6 та у 2017р. на 0,4.

Коефіцієнт зносу основних засобів та коефіцієнт придатності основних засобів також є взаємозалежними показниками, так, коефіцієнт зносу в 2016р. та 2017р. склав 0,1, а коефіцієнт придатності основних засобів становив 1,0, а в 2016-2017р. зменшився на 0,1 і становив вже 0,9. Показники даних коефіцієнтів свідчать про зменшення придатності основних засобів та збільшення суми зносу, що не є позитивним, але все ж таки неминучим моментом в діяльності кожного підприємства.

Продовження додатку А

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку
1 «Загальні вимоги до фінансової
звітності»

Підприємство ТОВ «МАКСІ-РЕНТ»
Територія __м. Київ
Організаційно-правова форма господарювання _____
Вид економічної діяльності _____роздрібна торгівля
Середня кількість працівників¹ _____
Адреса, телефон вул. Виборзька,104
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака
(окрім розділу IV Звіту про фінансові результати
(Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові
показники якого наводяться в гривнях з копійками)
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ
за КОАТУУ
за КОПФГ
за КВЕД

КОДИ		
		01
33467854		
6543700000		
10		
70.11.0		

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2018р**

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000		
первісна вартість	1001		
накопичена амортизація	1002		
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010	567,2	821,7
первісна вартість	1011	680,6	986,0
знос	1012	(113,4)	(164,3)
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	567,2	821,7
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	2121,6	2991,7
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 025,2	2 535,3
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130		
з бюджетом	1135	66,7	49,8

Продовження додатку А

1	2	3	4
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	238,4	254,3
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	154,6	181,9
Витрати майбутніх періодів	1170	3,7	0,1
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	3 610,2	5 191,4
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	4 177,4	6 013,1
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	40,7	40,7
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410	12,1	15,0
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	20,4	9,6
Неоплачений капітал	1425	()	()
Вилучений капітал	1430	()	()
Усього за розділом I	1495	73,2	65,3
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595		
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	1 240,0	1 580,0
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	678,0	1 128,0
розрахунками з бюджетом	1620	1 339,4	1 642,3
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	213,8	413,1
розрахунками з оплати праці	1630	447,0	868,0
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	185,9	316,4
Усього за розділом III	1695	4 104,2	5 947,8
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	4 177,4	6 013,1

Керівник
Головний бухгалтер

Продовження додатку А

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку
1 «Загальні вимоги до фінансової
звітності»

Підприємство ТОВ «МАКСІ-РЕНТ»
Територія __м. Київ
Організаційно-правова форма господарювання _____
Вид економічної діяльності _____роздрібна торгівля
Середня кількість працівників¹ _____
Адреса, телефон вул. Виборзька,104
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака
(окрім розділу IV Звіту про фінансові результати
(Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові
показники якого наводяться в гривнях з копійками)
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ
за КОАТУУ
за КОПФГ
за КВЕД

КОДИ		
		01
33467854		
6543700000		
10		
70.11.0		

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2017 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	1045	915
первісна вартість	1001	1448	1576
накопичена амортизація	1002	403	661
Незавершені капітальні інвестиції	1005	404	137
Основні засоби	1010	67929	60114
первісна вартість	1011	120631	121130
знос	1012	52702	61016
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції, які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035	121	121
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045	292	464
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	69791	61751
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	569851	465202
Виробничі запаси	1101	9721	9143
Товари	1104	560130	456059
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	106053	107243
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	69294	380128
з бюджетом	1135	6000	10630

Продовження додатку А

1	2	3	4
у тому числі з податку на прибуток	1136	5999	2785
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	7297	12351
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	130324	164194
Готівка	1166	34	89
Витрати майбутніх періодів	1170	248	82
Інші оборотні активи	1190	8120	5209
Усього за розділом II	1195	897187	1145039
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	966978	1206790
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	320030	320030
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410	4	2
Резервний капітал	1415	7235	13295
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	107112	222260
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Усього за розділом I	1495	434381	555587
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	
Довгострокові кредити банків	1510	88000	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	62	62
Довгострокові забезпечення	1520	416	227
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	416	227
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595	88478	289
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	217040	139000
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	110256	88421
розрахунками з бюджетом	1620	938	41
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625		44
розрахунками з оплати праці	1630		86
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	74035	59822
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640		
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	41850	363500
Усього за розділом III	1695	444119	650914
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	966978	1206790

Керівник
Головний бухгалтер

Продовження додатку А

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку
1 «Загальні вимоги до фінансової
звітності»

Підприємство ТОВ «МАКСІ-РЕНТ»
Територія __м. Київ
Організаційно-правова форма господарювання _____
Вид економічної діяльності _____роздрібна торгівля
Середня кількість працівників¹ _____
Адреса, телефон вул. Виборзька,104
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака
(окрім розділу IV Звіту про фінансові результати
(Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові
показники якого наводяться в гривнях з копійками)
(Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

Дата (рік, місяць, число)
за СДРПОУ
за КОАТУУ
за КОПФГ
за КВЕД

КОДИ	
	01
	33467854
	6543700000
	10
	70.11.0

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2016 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	773	1045
первісна вартість	1001	1006	1448
накопичена амортизація	1002	233	403
Незавершені капітальні інвестиції	1005	291	404
Основні засоби	1010	58665	67929
первісна вартість	1011	100186	120631
знос	1012	41521	52702
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		121
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045	3820	292
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	63549	69791
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	593430	569851
Виробничі запаси	1101	11757	9721
Товари	1104	581673	560130
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	95602	106053
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	25705	69294

Продовження додатку А

1	2	3	4
з бюджетом	1135	466	6000
у тому числі з податку на прибуток	1136		5999
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	7053	7297
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	110862	130324
Готівка	1166	348	34
Витрати майбутніх періодів	1170	370	248
Інші оборотні активи	1190	13489	8120
Усього за розділом II	1195	846977	897187
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	910526	966978
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	320030	320030
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410	5	4
Резервний капітал	1415	6348	7235
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	106659	107112
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Усього за розділом I	1495	433042	434381
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		-
Довгострокові кредити банків	1510	225000	88000
Інші довгострокові зобов'язання	1515	62	62
Довгострокові забезпечення	1520	849	416
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	849	416
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595	225911	88478
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	64550	217040
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	92913	110256
розрахунками з бюджетом	1620	5072	938
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	361	
розрахунками з оплати праці	1630	752	
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	73220	74035
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640		
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	14705	41850
Усього за розділом III	1695	251573	444119
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	910526	966978

Керівник
Головний бухгалтер

Продовження додатку А

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку
1 «Загальні вимоги до фінансової
звітності»

Підприємство ТОВ «МАКСИ-РЕНТ»
Територія __м. Київ
Організаційно-правова форма господарювання _____
Вид економічної діяльності _____роздрібна торгівля
Середня кількість працівників¹ _____
Адреса, телефон вул. Виборзька,104
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака
(окрім розділу IV Звіту про фінансові результати
(Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові
показники якого наводяться в гривнях з копійками)
(Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

Дата (рік, місяць, число)
за СДРПОУ
за КОАТУУ
за КОПФГ
за КВЕД

КОДИ	
	01
	33467854
	6543700000
	10
	70.11.0

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2015 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	510	773
первісна вартість	1001	577	1006
накопичена амортизація	1002	67	233
Незавершені капітальні інвестиції	1005	3004	291
Основні засоби	1010	53121	58665
первісна вартість	1011	87269	100186
знос	1012	34148	41521
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045	133	3820
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	56768	63549
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	511917	593430
Виробничі запаси	1101	10447	11757
Товари	1104	501470	581673
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	113622	95602
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	36290	25705
з бюджетом	1135	24617	466
у тому числі з податку на прибуток	1136		

Продовження додатку А

1	2	3	4
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	10523	7053
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	74592	110862
Витрати майбутніх періодів	1170	466	370
Інші оборотні активи	1190	16663	13489
Усього за розділом II	1195	788690	846977
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	845458	910526
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	320030	320030
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		5
Резервний капітал	1415	4356	6348
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	72760	106659
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Усього за розділом I	1495	397146	433042
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510		225000
Інші довгострокові зобов'язання	1515	50395	62
Довгострокові забезпечення	1520		849
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		849
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595	50395	225911
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	267000	64550
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	47426	92913
розрахунками з бюджетом	1620	2875	5072
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	607	361
розрахунками з оплати праці	1630	1174	752
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	71257	73220
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640		
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	7578	14705
Усього за розділом III	1695	397917	251573
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	845458	910526

Керівник
Головний бухгалтер

Продовження додатку А

Підприємство ТОВ "МАКСІ-РЕНТ"

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ	
	01
33467854	

Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід)
за 2018 рік

Форма №2

Код за ДКУД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	10	11 535,80	9 280,60
Податок на додану вартість	15	2 307,16	1 856,12
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	35	9 679,20	7 745,40
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	40	8 198,40	6 815,50
Валовий:			
прибуток	50	1 480,80	929,90
збиток	55		
Інші операційні доходи	60		
Адміністративні витрати	70	1 293,00	922,00
Фінансові результати від операційної діяльності:			
прибуток	100	187,80	
збиток	105		7,90
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування:			
прибуток	170	187,80	
збиток	175		7,90
Фінансові результати від звичайної діяльності:			
прибуток	190	187,80	
збиток	195		7,90
Чистий:			
прибуток	220	187,80	
збиток	225		7,90
Матеріальні затрати	230		
Витрати на оплату праці	240	88,80	68,74
Відрахування на соціальні заходи	250	33,30	25,78
Амортизація	260	87,94	64,19
Інші операційні витрати	270		

Продовження додатку А

Підприємство ТОВ "МАКСІ-РЕНТ"

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ	
	01
33467854	

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2017 рік

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	7 745,40	6 599,50
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(6 815,50)	(5 944,40)
Валовий: прибуток	2090	929,90	655,10
збиток	2095	()	()
Інші операційні доходи	2120		
Адміністративні витрати	2130	(922,00)	(582,60)
Витрати на збут	2150	()	()
Інші операційні витрати	2180	()	()
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190		72,50
збиток	2195	(7,90)	()
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240		
Фінансові витрати	2250	()	()
Втрати від участі в капіталі	2255	()	()
Інші витрати	2270	()	()
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290		72,50
збиток	2295	7,90	
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300		

Продовження додатку А

1	2	3	4
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350		72,50
збиток	2355	7,90	

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465		

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500		
Витрати на оплату праці	2505	68,74	53,18
Відрахування на соціальні заходи	2510	25,78	19,94
Амортизація	2515	64,19	42,18
Інші операційні витрати	2520	68,74	53,18
Разом	2550	227,45	168,48

Продовження додатку А**IV. Розрахунок показників прибутковості акцій**

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Керівник
Головний бухгалтер

Додаток Б**Товариство з обмеженою відповідальністю****ТОВ «МАКСИ-РЕНТ»****НАКАЗ № 03/1**м. Київ
2018 р.

5 жовтня

Загальні положення

На виконання вимог Закону України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні" від 16.07.99р. № 996-XIV (далі - Закон про бухоблік), Положень (стандартів) бухгалтерського обліку (далі - П(С)БО), затверджених наказами Мініфіну України, інших нормативних актів, які регулюють порядок ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності, виконуючи вимоги, передбачені Статутом підприємства

НАКАЗУЮ :**1. Забезпечити організацію бухгалтерського обліку**

1. Здійснити організаційні заходи щодо порядку ведення бухгалтерського обліку на підприємстві, складання та подання звітності. Створення організаційної основи бухгалтерського обліку на підприємстві належить до компетенції власників Товариства з обмеженою відповідальністю «МАКСИ-РЕНТ», надалі ТОВ «МАКСИ-РЕНТ», та передбачає встановлення відповідних обов'язків його керівника та працівників бухгалтерії :
2. Бухгалтерський облік здійснюється бухгалтерією, яку очолює головний бухгалтер. Обов'язки головного бухгалтера, визначаються посадовими інструкціями, розробленими відповідно до вимог п.7 ст.8 Закону № 996.
3. Головний бухгалтер підприємства забезпечує дотримання на підприємстві встановлених єдиних методологічних засад бухгалтерського обліку, складання й подання у встановлені строки фінансової звітності;
 - 3.1. Контролює відображення на рахунках бухгалтерського обліку всіх господарських операцій (йому відомих);
 - 3.2. Наділяється правом другого підпису, який він ставить на реєстрах бухгалтерського обліку та відповідних звітах, а також на накладних, податкових накладних, рахунках-фактурах, .

Продовження додатку Б

- 3.3. Не надається право підпису на банківських документах та договорах.
4. Бухгалтерський облік вести по Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств і організацій та Інструкції № 291 від 30.11.99р. затверджені наказом Міністерства фінансів України.
5. Застосовувати на підприємстві журнально-ордерну систему обліку за допомогою комп'ютерної програми бухгалтерського обліку.
6. Затвердити перелік посадових осіб, яким дозволено отримувати та видавати товарно - матеріальні цінності (додаток 1 до наказу).
7. Перелічені в додатку 1 особи наділяються правами , та несуть усю повноту відповідальності за відповідність здійснених операцій законодавчим актам та Статуту підприємства згідно з чинним законодавчими актами України.
8. З метою забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку й звітності проводити інвентаризацію майна та фінансових зобов'язань, відповідно до статті 10 Закону про бухоблік та інших нормативних документів:
- 8.1. Інвентаризація активів і зобов'язань, під час якої перевіряються їх наявність , документальне підтвердження і стан , проводиться перед складанням річної фінансової звітності підприємства , станом на 30 листопада або на 31 грудня звітного року в обов'язковому порядку.
- 8.2. У всіх інших випадках об'єкти й періодичність проведення інвентаризації визначаються керівником підприємства у міру необхідності .Час та перелік інвентаризації об'єктів визначаються окремим письмовим розпорядженням (наказом) керівника.
- 8.3. Для проведення інвентаризаційної роботи (планових та незапланованих інвентаризацій активів та зобов'язань, списання основних засобів та малоцінних предметів, інших матеріальних цінностей) затвердити постійно діючу інвентаризаційну комісію окремим наказом на початку року.
9. До бланків суворої звітності відносити бланки "Довіреність":
- 9.1. Затвердити право підпису довіреностей на отримання товарно-матеріальних цінностей:
- директор - перший підпис;
головний бухгалтер - другий підпис.
10. Згідно з пунктом 1.3.Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, яке затверджене наказом Міністерства фінансів України, всі первинні

Продовження додатку Б

документи облікові реєстри фінансова та статистична звітність складаються українською мовою.

11. Організувати аналітичний облік руху товарно-матеріальних цінностей у бухгалтерії у кількісно-сумовому вимірі, на складі у кількісному вираженні.
12. Забезпечити зберігання первинних документів та облікових реєстрів, а також бухгалтерських звітів, їх оформлення та передачу до архіву відповідно до вимог чинного законодавства.

2. Встановити на підприємстві облікову політику

13. Класифікацію активів та зобов'язань здійснювати виходячи з терміну один рік.
14. Для визнання основних засобів, інших необоротних матеріальних активів та нематеріальних активів, визначення строку їх корисного використання, вибору методу нарахування амортизації в момент введення в експлуатацію та протягом подальшого використання створити постійно діючу інвентаризаційну комісію.
15. Встановити такі методи обліку та принципи оцінки активів та зобов'язань підприємства:
 - 15.1. Визнання, оцінку та облік основних засобів здійснювати відповідно до П(С)БО 7 „Основні засоби”. Одиницею обліку вважати окремий об'єкт основних засобів та інших матеріальних необоротних активів. До основних засобів відносити матеріальні активи, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року та вартістю більше 6000 грн.
 - 15.2. Нарухування амортизації основних засобів здійснювати податковим методом.
 - 15.3. До малоцінних необоротних матеріальних активів (МНМА) рахунок 11 (Інші необоротні матеріальні активи) відносити матеріальні цінності, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року, а вартістю менше 6000 грн.
 - 15.4. Нарухування амортизації малоцінних необоротних матеріальних активів (МНМА) здійснювати в першому місяці їх використання у розмірі 100% їх вартості.
 - 15.5. Визнання оцінку та облік нематеріальних активів здійснювати згідно П(С)БО 8 „Нематеріальні активи” Одиницею обліку вважати окремий об'єкт нематеріальних активів.

Продовження додатку Б

- 15.6. Амортизацію нематеріальних активів нараховувати прямолінійним методом. Термін корисного використання кожного об'єкта і чинника, що впливають на нього, відображати в акті введення в експлуатацію.
- 15.7. Товарно - матеріальні цінності визнавати, оцінювати та обліковувати згідно з вимогами П(С)БО 9 „Запаси”. Одиницею запасів вважати кожне найменування цінностей.
- 15.8. Предмети строком використання менше одного року, що використовують в господарській діяльності підприємства протягом звітного року, обліковувати на рахунок 22 „Малоцінні та швидкозношувані предмети”.
- 15.9. У момент передачі МШП в експлуатацію, списувати їх з балансу у розмірі 100% балансової вартості з подальшою організацією оперативного кількісного обліку за місцями експлуатації і відповідальних особах протягом строку фактичного використання таких предметів.
- 15.10. Оцінку вибуття сировини, матеріалів, МШП, товарів, інших виробничих запасів здійснювати методом ФІФО.
- 15.11. Оцінку ступеня завершеності операції з надання послуг здійснювати шляхом вивчення виконаної роботи; при цьому в бухгалтерському обліку доходи відображати у звітному періоді після оформлення акта про виконання робіт (надання послуг).
- 15.12. Заробітну плату нараховувати відповідно до штатного розкладу за окладами.
- 15.13. Не створювати резерв для виплати відпускних, премій та інших заохочувальних виплат працівникам.
- 15.14. Визнання та відображення в обліку доходів здійснювати відповідно до вимог П(С)БО 15 „Дохід”.
- 15.15. Визнання та відображення в обліку витрат здійснювати відповідно до вимог П(С)БО 16 „Витрати”.
- 15.16. Облік витрат підприємства вести за допомогою рахунків класу 9 „Витрати діяльності”.
- 15.17. Визнання та відображення в обліку дебіторської заборгованості здійснювати відповідно до вимог П(С)БО 10 „Дебіторська заборгованість”. В балансі визнавати по чистій вартості.

Продовження додатку Б**3. Організація податкового обліку**

16. Встановити порядок накопичення даних відповідно до Податкового кодексу України з метою оподаткування на основі первинних облікових документів, які фіксують здійснення господарських операцій на відповідних рахунках для складання податкової звітності за допомогою комп'ютерної програми 1С-Підприємство.
17. Ознайомити з наказом керівників усіх підрозділів.
18. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

ДОДАТОК В

Огляд спеціальної літератури з обліку доходів підприємства роздрібною торгівлі

№ з/п	Джерело	Короткий зміст	Використання в обліково-аналітичному (контрольному) процесі
1	2	3	4
1	Атамас П.Й. Фінансовий облік: практикум: навч. посібник / за ред.П.Й. Атамаса. – К.: Центр учб. л-ри, 2013. – 444 с.	Викладено основи фінансового обліку на підприємствах різних форм власності.	Використано для розкриття обліку доходів на підприємстві.
2	Багрій К.Л. Основні аспекти аналізу формування та використання товарних ресурсів на торговельних підприємствах / К.Л. Багрій // Вісник ЧТЕІ. Економічні науки. - 2013. - Вип. 2. - С. 279-283.	Розкриваються основні аспекти аналізу формування та використання товарних ресурсів на торговельних підприємствах	Використано для проведення аналізу доходів на підприємстві.
3	Бутинець Ф.Ф. Сучасний бухгалтерський облік і кон-троль: проблеми розвитку: монографія / Ф.Ф. Бути-нець, Т.А. Бутинець, Р.О. Савченко, М.А. Вахруши-на, О.П. Колумбет; ред.: Ф.Ф. Бутинець; ВФЕУ,Жи-томир. наук. бух. шк. – Жи-томир: Рута, 2014. - 378 с.	Розглянуті проблеми розвитку сучасного бухгалтерського обліку і контролю на підприємствах	Використано для висвітлення обліку і контролю доходів на підприємствах
4	Волошан І.Г. Первинний облік товарних операцій в інформаційній системі підприємства: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. екон. наук: / І.Г. Волошан; Харківський державний університет харчування та торгівлі. – Х.: Форт, 2014. – 20 с	Розкрито первинний облік товарних операцій в інформаційній системі підприємства	Використано для висвітлення обліку доходів на підприємствах в умовах інформаційних систем

Продовження додатку В

1	2	3	4
5	Гринюк С.В. Автоматизована інформаційна система обліку та руху товарів на складі / С.В. Гринюк, О.І. Міскевич // Комп'ютерно-інтегровані технології: освіта, наука, виробництво. - 2015. - № 21. - С. 32-36.	Розкрито автоматизовану інформаційну систему обліку та руху товарів на складі	Використано для висвітлення обліку доходів на підприємствах в умовах інформаційних систем
6	Джигіль Л.А. Особливості обліку товарів оптової та роздрібно торгівлі / Л.А. Джигіль // Управління розвитком. - 2014. - № 4. - С. 8-9.	Розглянуто особливості обліку товарів оптової та роздрібно торгівлі	Використано для висвітлення обліку доходів
7	Іваненко В.О. Особливості облікового відображення руху товарів за різними каналами збуту / В.О. Іваненко, О.Г. Дроздова // Вісник ЖДТУ. Сер.: Економічні науки. - 2013. - № 2. - С. 56-62.	Розглянуті особливості облікового відображення руху товарів за різними каналами збуту	Використано для висвітлення обліку доходів
8	Канак Й.В. Підходи до організації обліку реалізації товарів від доходів на підприємствах гуртової торгівлі / Й.В. Канак, Н.Б. Фірко // Вісник ЛКА. Серія: Економічна. - 2014. - Вип. 44. - С. 30-34.	Визначено підходи до організації обліку доходів від доходів на підприємствах гуртової торгівлі	Використано для розкриття обліку доходів
9	Козак А.М. Особливості здійснення внутрішнього контролю руху товарів на підприємствах торгівлі / А.М. Козак. - Вісник Вінницького торговельно-економічного інституту. - Вінниця: ВТЕІ КНТЕУ, 2015. - Вип. 22. - С.199-205	Розглянуті особливості здійснення внутрішнього контролю руху товарів на підприємствах торгівлі	Використано при розкритті контролю доходів

Продовження додатку В

1	2	3	4
---	---	---	---

10	Ковалюк О.М. Повернення товарів у торгівлі: облікові та податкові наслідки / О.М. Ковалюк, Я.Я. Кріль // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. - 2013. - Вип. 9(2). - С. 25-29.	Розкрито теоретичні засади повернення товарів у торгівлі	Використано при розкритті обліку доходів
11	Корінько М.Д. Бухгалтерський облік: навч. посіб. для студентів ВНЗ/ М.Д. Корінько, Г.Б. Титаренко, В.П. Карев, Н.М. Цветкова, В.П. Пантелєєв, О.І. Пилипенко, М.Г. Левочко: За ред. М.Д. Корінько. ДКСУ, ДАСОА.-К:ДП:«Інформ.-аналіт.Агенство», 2014. – 459 с.	Докладно висвітлені питання методології бухгалтерського обліку	Використано для обліку доходів на підприємстві
12	Котенко Л.М. Удосконалення обліку товарних операцій в умовах дистанційної торгівлі / Л.М. Котенко, А.С. Крутова, Т.О. Тарасова // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. - 2009. - Вип. 2. - С. 66-73.	У статті висвітлюються шляхи удосконалення обліку товарних операцій в умовах дистанційної торгівлі	Використано для обліку доходів на підприємстві
13	Крещенко О.В. Методологічні та методичні засади АВС-підходу як універсального механізму аналізу товарних запасів / О.В.Крещенко // Бізнес Інформ. - 2012. - № 12. - С. 253-258.	У статті висвітлюються методологічні та методичні засади АВС-підходу як універсального механізму аналізу товарних запасів	Використано при аналізі доходів на підприємстві
14	Крупка Я.Д. Фінансовий облік: [підруч.] /Я.Д. Крупка, З.В. Задорожний, Н.Я. Микитюк [та ін.]. - 2-е вид, доп. і перероб. - К.:Кондор-Видавництво, 2013. - 551с.	У підручнику висвітлюються теоретичні та практичні аспекти фінансового обліку	Використано для обліку доходів на підприємстві

Продовження додатку В

1	2	3	4
---	---	---	---

15	Ловінська Л.Г. Нормативно-методичне забезпечення бухгалтерського обліку в умовах застосування міжнародних стандартів фінансової звітності: [монографія] / Л.Г. Ловінська, О.О. Канцуров, В.Г.Швець, Б.А. Засадний, Т.Г. Мельник; ред.: Л.Г. Ловінська; Держ. навч.-наук. установа "Акад. фін. упр." - К.: ДННУ "Акад. фін. упр.", 2013. - 293 с.	У монографії висвітлюється нормативно-методичне забезпечення бухгалтерського обліку в умовах застосування міжнародних стандартів фінансової звітності	Використано для обліку доходів на підприємстві
16	Марковська В.І. Особливості організації обліку товарних операцій на підприємствах торгівлі /В.І. Марковська. – Вісник Вінницького торговельно-економічного інституту КНТЕУ. - Вінниця: ВТЕІ КНТЕУ, 2015. - Вип. 22. - С.350-357	У статті висвітлюються особливості організації обліку товарних операцій на підприємствах торгівлі	Використано для проведення обліку доходів на підприємстві
17	Нападовська Л.В. Фінансовий облік: [підруч.] /Л.В. Нападовська, А.В. Алексеева, О.А. Бакурова [та ін.]; за заг. ред. Л.В. Нападовської. - К.: КНТЕУ, 2013. – 700 с.	У підручнику висвітлюються теоретичні та практичні аспекти фінансового обліку на підприємстві	Використано для обліку доходів
18	Прохорчук І. Удосконалення управління обліковим процесом доходів на підприємствах торгівлі / І. Прохорчук // Ринок цінних паперів України. - 2014. - № 11-12. - С. 125-128.	Розглянуто значення аналізу у системі управління товарами підприємств роздрібно торгівлі	Використано для аналізу доходів на підприємстві

ТОВ «МАКСІ-ПЕНТ»
підприємство

Звіт-характеристика потенційного покупця

18.08.2018р.
(Дата)

I. Характеристика потенційного покупця

Показник, який характеризує потенційного покупця	Величина показника
Найменування покупця	ТОВ «Мрія»
Тривалість співробітництва, років	2
Ритмічність закупівель	1,1
Частка продажів покупцю у сукупному обсязі продажів	0,2
Заборгованість на момент укладання договору	0
Середній період прострочення платежів, днів	0

(Посада)

(П.І.Б.)

(Підпис)

« »

201 р.

(Дата)

Додаток Ж

**Форма Звіту про доходи від операційної діяльності, запропонованого для використання у
внутрішньогосподарському обліку доходів**

ТОВ «МАКСІ-РЕНТ»
підприємство

Звіт про доходи від операційної діяльності

за вересень 2018 р.
(Звітний період)

Дохід від операційної діяльності

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період	За планом	Відхилення, %	
					у порівнянні з попереднім періодом	у порівнянні з плановою величиною
1	2	3	4	5	6	7
Дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), у т.ч.:	010	656,2	451,8	550,0	204,4	106,2
інкасований	020	524,9	271,1	495	253,8	29,9
неінкасований	025	131,3	180,7	55	-49,4	76,3
Знижки торгові	030	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
Знижки за строк оплати	035	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Повернення продукції	040	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Податок на додану вартість	045	108,9	77,0	91,3	31,9	17,6
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	050	547,3	374,8	458,7	172,5	88,6
Дохід від іншої операційної діяльності, у т.ч.:	060	60,0	23,1	55,0	36,9	5,0
дохід від операційної оренди	061	15,5	6,9	16,5	8,6	-1,0
дохід від реалізації інших оборотних активів	062	40,3	11,8	27,5	28,5	12,8
у т.ч. від реалізації некондиційних й негабаритних стінових матеріалів	063	27,8	9,2	22,0	18,6	5,8
дохід від реалізації іноземної валюти	064	4,2	4,4	11,0	-0,2	-6,8
Дохід від подій операційної діяльності	070	27,3	3,5	–	23,8	–
Разом дохід від операційної діяльності	080	634,6	401,4	513,7	233,2	120,9

(Посада)

(П.І.Б.)

(Підпис)

« » 201 р.

(Дата)

Додаток 3
Таблиця 1.1

**Характеристика доходу у вітчизняній практиці та відповідно
МСФЗ, МСБО**

Ознаки 1	П(С)БО 2	МСФЗ, МСБО 3
Термін «дохід»	Згідно з П(С)БО 15 «Дохід», дохід визнається під час збільшення активу або зменшення зобов'язання, що зумовлює зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків учасників підприємства), за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена.	За міжнародними стандартами під доходами розуміють збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників).
Критерії визнання доходу	Критерії визнання доходу, наведені в П(С)БО 15 «Дохід», застосовуються окремо до кожної операції. Проте ці критерії доцільно застосовувати до окремих елементів однієї операції або до двох чи більше операцій разом, якщо це впливає із суті такої господарської операції (операцій).	Критерії визнання доходу за МСБО 18 «Дохід» [4], МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами» [5] визначаються для трьох типів операцій: продажу продукції (товарів), надання послуг і використання іншими сторонами активів підприємства, які приносять відсотки, роялті та дивіденди.
Визнання доходу	П(С)БО 15 «Дохід» не визнає доходом суми попередньої оплати, авансів у рахунок оплати продукції; сума завдатку під заставу або в погашення позики, якщо це передбачено відповідним договором; надходження від первинного розміщення цінних паперів.	МСБО 18 «Дохід» визнає доходом суми попередньої оплати, авансів у рахунок оплати продукції; сума завдатку під заставу або в погашення позики, якщо це передбачено відповідним договором; надходження від первинного розміщення цінних паперів.
Оцінка ризиків	Оцінка моменту, на який підприємство передає покупцеві суттєві ризики й винагороди від володіння певним активом, вимагає детального вивчення обставин операцій.	Підприємство залишає за собою суттєвий ризик володіння, операція не розглядається як реалізація і дохід не визнається.
Товар проданий з гарантією	Визнання доходу відбувається в день продажу, хоча існує ймовірність майбутніх витрат по гарантіям.	Відсутність механізму здійснення гарантій по виконанню зобов'язань сторін взаємодії.

Продовження додатку 3

1	2	3
Не визнається дохід від імені третіх осіб коли:	Відсутня повна гарантія надходження коштів за реалізовану продукцію (товар), необхідно відкласти визнання доходу до того моменту, коли буде впевненість в їх отриманні або до моменту його отримання.	Сума ПДВ, акцизів, інших податків і обов'язкових платежів, що підлягають перерахуванню до бюджету й позабюджетних фондів; сума надходжень за договором комісії, агентським та іншим аналогічним договором на користь комітента, принципала тощо; сума попередньої оплати продукції (товарів, робіт, послуг); сума авансу в рахунок оплати продукції (товарів, робіт, послуг); сума завдатку під заставу або в погашення позики, якщо це передбачено відповідним договором; надходження, що належать іншим особам; надходження від первинного розміщення цінних паперів. Вищеперераховані суми не включаються до суми чистого доходу підприємства.